

Kritēriji un principi pārbažu plānošanai

Kritēriji un principi nosaka, kā Valsts augu aizsardzības dienesta (turpmāk – dienests) kompetences jomās tiek plānotas pārbaudes par šajā dokumentā minētajiem dienesta 2021. gada uzraudzības plāna punktiem (pārbažu kodiem). Pārbažu veikšanas kritēriji un principi plāna punktiem, kas nav iekļauti šajā dokumentā, ir atrunāti speciālajās instrukcijās.

Valsts pasargāta no kaitīgo organismu uzliesmojumiem, un tiek sekmēta augu un augu produktu konkurētspēja starptautiskajā tirgū

Pavairošanas materiāla atbilstības fitosanitārajām un kvalitātes prasībām pārbaude pie profesionālā operatora

9.1.1. [šeit un turpmāk norādīts pārbažu kods] Pavairošanas materiāla stādaudzētavu pārbaudes

Pārbaudi veic izmantojot mobilo lietotni “AKD stādaudzētavu pārbaude”.

Ievadot pārbaudes aktu Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmā (turpmāk – KUVIS), precīzi norāda pārbaudīto konkrēto augu sugas nosaukumu, nevis kopīgo ģints nosaukumu:

- lielogu dzērvenēm – *Vaccinium macrocarpon*,
- krūmmellenēm jeb vairoga zilenēm – *Vaccinium corymbosum*.

Ja augu pases nebūs nepieciešamas, pārbaudi veic vienu reizi veģetācijas periodā vispārējā fitosanitārā stāvokļa noteikšanai.

9.1.2. Vīnogulāju pavairošanas materiāla stādaudzētavu pārbaudes

Pārbaudi veic izmantojot mobilo lietotni “AKD stādaudzētavu pārbaude”.

Ja augu pases nebūs nepieciešamas, pārbaudi veic vienu reizi veģetācijas periodā vispārējā fitosanitārā stāvokļa noteikšanai.

9.1.3. Āra koksnaino dekoratīvo kultūru stādaudzētavu pārbaudes

Pārbaudi veic izmantojot mobilo lietotni “AKD stādaudzētavu pārbaude”.

Pārbaudot stādaudzētavas, noskaidro, vai stādaudzētavā aug vai tiek uzglabāts cits fitosanitārajai kontrolei pakļautais materiāls (piemēram, arī ievestais materiāls iepirktie augi, kam 2019. gadā un 2020. gadā izdotas augu pases, bakteriālās iedegas saimniekaugu dzīvžogs vai teritorijā augošie augi), veic to pārbaudi vispārējā fitosanitārā stāvokļa noteikšanai.

Ja augu pases nebūs nepieciešamas, veic vienu pārbaudi veģetācijas periodā vispārējā fitosanitārā stāvokļa noteikšanai.

9.1.4. Puķu stādu/augu podos/dārzeņu stādu audzēšanas saimniecību pārbaudes

Veicot puķu stādaudzētavu pārbaudes, aplikāciju “AKD stādaudzētavu pārbaude” NEIZMANTO!

Veicot pārbaudes, pievērš uzmanību no citām valstīm iepirktajam materiālam un pārbauda, vai materiāls ir iegādāts ar augu pasēm, norādot pārbaudes aktā augu pases informāciju.

Veicot tomātu stādu audzēšanas saimniecību pārbaudes segtajās platībās, pārbaudes aktā norāda stādu daudzumu (norādot to izcelsmi), izmantoto sēklu (piem., pašu izaudzētas, profesionālās sēklas u.tml., norādot to izcelsmi un augu pasu esamību) un audzēšanas substrātu.

Ja sīpolpuķēm, puķu (dāliju, peoniju) gumiem būs nepieciešamas augu pases, tad augsni, kurā šie augi auguši, pārbauda uz nematodēm.

9.1.5. Meža kultūru stādaudzētavu pārbaudes

Veicot meža kultūru stādaudzētavu pārbaudes, aplikāciju “AKD stādaudzētavu pārbaude” NEIZMANTO!

9.1.6. Priežu stādāmā materiāla paraugu noņemšana atzinuma sagatavošanai

Veic pārbaudi saskaņā ar dienesta 2008. gada 15. decembra instrukciju Nr. 33 “Kārtība, kādā tiek veikta meža reproduktīvā materiāla pārbaude augu pases lietošanai, parastā priežu stādāmā materiāla novērtēšana sertificēšanai un fitosanitāro pasākumu piemērošana *Gibberella circinata* konstatēšanas gadījumā” pēc reģistrētās personas iesnieguma saņemšanas stādāmā materiāla sertificēšanai.

9.1.7. Pārbaudes *Globodera rostochiensis*, *Globodera pallida* izplatības noteikšana stādaudzētavās

Pārbaudi veic un paraugus ņem stādaudzētavās no platībām, kurās plānots audzēt pirmo reizi stādāmo materiālu un laukos kuros audzē kultūras, kas noteiktas kā saimniekaugi saskaņā ar 2010. gada 29. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 576 “Kartupeļu cistu nematožu apkarošanas un izplatības ierobežošanas kārtība”.

Augsnes paraugus ņem arī stādaudzētavās, ja stādīšanai paredzēto materiālu plānots eksportēt uz trešajām valstīm. Šajā gadījumā augsnes paraugu uz laboratoriju sūta šādu augu karantīnas organismu testēšanai:

- *Globodera pallida*,
- *Globodera rostochiensis*,
- *Synchytrium endobioticum*.

9.1.8. Pārbaudes stādaudzētavās un citos uzņēmumos, kas drukā augu pases

Pārbauda stādaudzētavas un uzņēmumus, kas paši drukā augu pases. Pievērš uzmanību, vai atbilstošām sugām augu pasēm, kas izsniegtas pirms 2019. gada 14. decembra, ir lietota norāde “ZP b2”, jaunā formāta augu pasēm ir lietota norāde “*Erwinia amylovora*” vai “ERWIAM”.

Augļu kokiem un ogulājiem pārbauda šķirnes, kādas tiek audzētas stādaudzētavās. Pievērš uzmanību, vai šīs šķirnes ir reģistrētas kādā no sarakstiem (LV, ES, aizsargājamās šķirnes) un vai tās drīkst būt aprītē tirdzniecībā.

Pārbauda arī, vai stādaudzētavas pašas nedrukā augu pases šķirnēm, kuras ir aizsargātas, nenoslēdzot licences līgumu. Pārbauda gan Latvijas, gan ES aizsardzības šķirnes.

Pievērš uzmanību izsniegtajam augu pasu daudzumam un pārbaudīto augu skaitam (pārbauda vairākas šķirnes – vismaz divas) augļu kokiem, ogulājiem, dekoratīvajiem augiem u.c., vai augu produktu apjomam.

Izvērtē, kā puķu/augu podos audzētāji izdod augu pases, vai ir iespējams veikt augu atpakaļizsekojamību – ar kādām augu pasēm augi saņemti audzētavā un kam šīs partijas augi piegādāti.

Obligāti pārbauda audzētavas grāmatu/augu pasu uzskaites žurnālu, kas var būt papīra formā vai elektroniski.

Pārbaudes aktā norāda, kā stādaudzētavā tiek piešķirts partijas numurs, un vai augu pases tiek sagatavotas atbilstoši lēmumā par atļauju sagatavot augu pases/etiķetes apstiprinātajam paraugam. Pārbauda, vai pēc partijas numura ir iespējams veikt augu atpakaļizsekojamību. Papildus norāda, vai saskaņā ar augu pasu un etiķešu žurnāla informāciju augu pases tiek izsniegtas tikai mazumtirdzniecībā vai arī tālākai lauksaimnieciskai ražošanai.

9.1.9. Pārbaudes stādaudzētavās, lai uzturētu PFPP RU augu karantīnas organismiem

Pārbaudes veic veģetācijas periodā RU un LV augu karantīnas organismu atklāšanai, pārbaudot visas atzītājā stādaudzētavā audzēto augu sugas.

Visiem laukiem atzītājā stādaudzētavā jābūt pārbaudītiem uz *Globodera pallida*, *Globodera rostochiensis* un *Synchytrium endobioticum*.

Augsnes paraugus ņem:

- ja laukā visi augi ir izrakti un plānots stādīt jaunus augus – pirms jauno augu iestādīšanas;
- ja augi tiek izrakti pakāpeniski – atkārtoti ik pēc trīs gadiem.

Par pārbaudēm, kas veiktas vienā dienā, sastāda vienu pārbaudes aktu, izņemot gadījumus, ja pārbaude tiek veikta kopā ar stādaudzētavas pārbaudi (aplikācijas dēļ).

Paraugus ņem, ja redzami RU vai LV karantīnas organismu simptomi.

Visas pārbaudes sadala – dokumentu pārbaudes, lauku pārbaudes un katra lauka buferzonas pārbaudes. Šeit netiek skaitītas pārbaudes tirdzniecības vietā.

Visas platības pārbauda (izstaigā) vismaz divas reizes sezonā un buferzonu – vienu reizi.

Veicot pārbaudes buferzonā, pārbaudes aktā norāda saimniekaugus, kas aug 0,5 km teritorijā ap stādaudzētavas laukiem. Buferzonā, konstatējot kaitīgo organismu, kam ir karantīnas statuss RU vai LV, simptomus, noteikti ņem paraugu.

Gadījumos, kad buferzonā vai stādaudzētavā pārbaudes laikā tiek ņemts paraugs ar simptomiem, norāda GPS koordinātu pie katra noņemtā parauga. Koordinātām jābūt vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

9.1.10. Pārbaudes saimniecībās, kurās audzē tomātu, paprikas sēklas

Pārbaudes veic veģetācijas laikā (laikā, kad tuvojas tomātu novākšana sēklu ieguvei) vai kad jau sagatavotas sēkla saimniecībās, kuras nodarbojas ar sēklu iegūšanu, lai konstatētu, ka audzēšanas vietā augiem nav novēroti kaitīgo organismu izraisīto slimību simptomi.

9.1.11. Pārbaudes saimniecībās, kurās audzē gurķu sēklas

Pārbaudes veic pēc uzņēmēja pieprasījuma. Plānoto paraugu skaitu *Fusarium oxysporum* f.sp. *cucumerinum* noteikšanai ņem paredzētajās pārbaudēs pa daļām (līdz 15 paraugiem vienā pārbaudē).

Kartupeļu pārbaudes sertifikācijas procesā

9.2.1. Pārbaudes *Globodera rostochiensis*, *Globodera pallida* izplatības noteikšanai kartupeļu sēklaudzēšanas saimniecībās

Pārbaudi veic un augsnes paraugus ņem kartupeļu sēklaudzēšanas saimniecībās, kuras 2021. gadā un 2022. gadā plāno audzēt sertificētu kartupeļu sēklas materiālu no laukiem, kuros 2021. gadā un 2022. gadā plānots audzēt kartupeļus (gan sēklas, gan arī pārtikas, pārstrādes un lopbarības). Augsnes paraugus nedrīkst ņemt no slapjas augsnes, nokrišņu laikā vai tūlīt pēc tam.

9.2.2. Sēklas un pārtikas kartupeļu pārbaudes kartupeļu sēklaudzēšanas saimniecībās

Veic pārbaudes visās kartupeļu sēklaudzēšanas saimniecībās, kuras plāno sertificēt kartupeļu 2021. gada ražas sēklas materiālu.

Visās saimniecībās pārbauda arī prasību par sertificēta sēklas materiāla izmantošanu pārtikas un pārstrādes kartupeļiem.

9.2.3. Pārbaudes kartupeļu sertifikācijai (veic sēklu kontroles jomas inspektors)

Paraugus ņem no mātesaugiem pirmsbāzes (PBTC; PB1; PB2; PB3; PB4) un bāzes (S; SE; E) sēklas kartupeļiem. Paraugus ņem no lauka.

Īstenota augu un augu produktu importa, eksporta un tranzīta fitosanitārā uzraudzība

9.3.3. Pārbaudes pirms fitosanitāro sertifikātu vai pirmseksporta sertifikātu izsniegšanas

Paraugus ņem, lai noteiktu fitosanitārās produkcijas atbilstību importētājas valsts fitosanitārajām prasībām, analizēšanai uz vietas vai nosūtīšanai uz laboratoriju.

Pārbaudi veic, pamatojoties uz eksportētāja iesniegto "Iesniegumu fitosanitārās kontroles veikšanai". Ja ir dažādi kūdras ieguves veidi (frēzkūdra, gabalkūdra) vai kūdras veidi (gaišā kūdra, tumšā kūdra), tad no katra veida ņem paraugus. Ja fitosanitāro sertifikātu izdod vienā reģionā, bet uzņēmums atrodas kādā citā reģionā, pārbaudes veic un paraugus ņem tajā reģionā, kur atrodas uzņēmums.

Ja kūdra tiek eksportēta uz valstīm, kurām ir stingrākas fitosanitārās prasības, nekā iepriekš ir pārbaudīts (kūdrai jābūt brīvai arī no citiem konkrētiem karantīnas organismiem), ņem papildu paraugu.

Feromonu slazdus *Monochamus spp.* noteikšanai izliek netālu no kokmateriālu sagatavošanas vietām – ja iespējams, uzņēmuma nožogotajā teritorijā, lai novērstu slazdu pazušānu. Slazdus izliek periodā no maija sākuma līdz jūnija beigām atkarībā no kukaiņu aktivitātes konkrētajā gadā. Slazdu iekar atklātā vietā 2-3 metru augstumā. Sānā piestiprina atvērtu feromonu paciņu. Paraugu noņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā. Slazdu pārbaudi veic trīs reizes – ik pēc 14 dienām. Trešajā pārbaudes reizē slazdu noņem.

9.3.4. Pārbaudes pirms fitosanitāro sertifikātu vai pirmseksporta sertifikātu izsniegšanas (lēmuma pieņemšanas bez fiziskas pārbaudes/dokumentu kontrole)

Noformē pārbaudes aktu izvērtējot iesniegtos dokumentus un pieņem lēmumu par fitosanitāro sertifikātu izsniegšanu/neizsniegšanu.

9.3.5. Pārbaudes eksporta produkcijas noliktavās

Vismaz vienu reizi gadā pārbauda visas noliktavas, kurās glabājas eksportam paredzētā produkcija, kam nepieciešams izsniegt fitosanitāro sertifikātu. Noliktavās, kurās glabājas eksporta produkcija, ko var bojāt *Trogoderma granarium*, pārbauda, vai nav sastopams šis kaitīgais organisms.

Eksportam uz Krieviju paredzēto griezto ziedu uzglabāšanas vietās izkar līmes vairogus.

9.3.6. Pārbaudes uzņēmumu kūdras purvos, no kuriem tiek eksportēta kūdra

Veic saskaņā ar dienesta 30.07.2013. instrukcijā Nr.1.1-3/22 “Fitosanitārās kontroles veikšana augiem un augu produktiem pirms to izvešanas (eksporta) un atpakaļizvešanas (reeksporta)” noteikto.

9.3.7. Importa materiāla pārbaudes/ pēcpārbaudes kravas saņemšanas vai audzēšanas vietās

Pārbaudot koksnes iepakojamā materiāla iznīcināšanu, izmanto mobilo lietotni “AKD pārbaude pēc paziņojumiem”.

Pārbaudes veic pēc saņemtajiem fitosanitārajiem sertifikātiem, izvērtējot fitosanitāro risku.

Saimniecībās (stādaudzētavās), kas iaved spraudņus no trešajām valstīm, veic pēcpārbaudi audzēšanas vietā saskaņā ar ievestā materiāla fitosanitāro sertifikātu atkarībā no audzētās augu sugas 1-3 mēnešu laikā pēc ieviešanas.

9.3.9. Pārbaudes vietās, kur no Ķīnas tiek saņemtas un izkrautas akmens kravas, un šo vietu apkārtnes apstādījumos

Pārbaudes veic saskaņā ar dienesta 2013. gada 2. augusta rīkojumu Nr. 1.1.-6/44 “Par Ķīnas koksnes iepakojamā materiāla pārbaudēm kravas saņemšanas vietā”.

Pārbaudes veic pēc tam, kad krava ir nokrauta no koksnes iepakojamā materiāla. Veicot šāda veida pārbaudes, apskata arī koksnes iepakojamo materiālu, kas jau pārbaudīts iepriekšējās pārbaudēs, bet vēl joprojām tiek uzglabāts uzņēmuma teritorijā (tas ietilpst pie teritorijas apskates).

Gadījumā, ja krava vai daļa kravas ar koksnes iepakojamo materiālu no norādītās saņemšanas vietas ir nosūtīta tālāk, pārbaudi veic arī tajā vietā, uz kuriem krava ir nosūtīta. Kravas saņemšanas vietas teritoriju neatkarīgi no kravas uzglabāšanas ilguma apseko katru reizi, kad tiek saņemta krava. Neatkarīgi no kravu saņemšanas uzņēmuma teritorijā veic vismaz vienu pārbaudi laikā, kad kokiem nav lapu, jo tad labāk pamanāmas Āzijas ūsaiņa bojājumu pazīmes.

Slazdus *Anoplophora chinensis* un *Anoplophora glabripennis* noteikšanai izliek jūnija sākumā. Tos iekar atklātā vietā 2-3 metru augstumā. Feromonu komplekts sastāv no sešām paciņām. Slazdam sālā piestiprina piecas no šīm paciņām, atstājot paciņu “Replacement Lures”. Slazdu pārbaudi veic divas reizes – ik pēc 30 dienām. Pirmajā slazda pārbaudes reizē tam sālā piestiprina atstāto paciņu “Replacement Lures”. Otrajā pārbaudes reizē slazdu noņem. Paraugu ņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu (sabirušos kukaiņus) citā traukā.

Nodrošināta tirdzniecība uz Eiropas Savienības aizsargājamajām zonām

9.4.1. Skujkoku un mulčas pārbaudes, lai nodrošinātu tirdzniecību uz Eiropas Savienības aizsargājamajām zonām Ziemeļīrija, Īrijā, Grieķijā

Skujkoku pārbaudi veic izvēles kārtībā, pēc iespējas pārbaudot dažādu nosūtītāju sagatavoto skujkoku koksni, ņemot vērā nosūtāmo apjomu. Pārbauda prasību, ka skujkoku zāģmateriāli ir bez mizas. Šeit ietilpst arī pārbaudes skujkoku mizai/mulčai, ja tiek plānots tās nosūtīt uz aizsargājamām zonām.

Skujkoku šķeldas, malkas, skaliņu, mulčas un citu skujkoku materiālu pārbaudi augu pasēs saņemšanai veic pēc pieprasījuma. Mulčai (smalkajai 0-6 mm frakcijai) ņem paraugus uz organismiem, kas noteikti dienesta 30.06.2013. instrukcijas Nr. 1.1-3/22 9. pielikumā.

Ja uzņēmumam pašam ir piešķirta atļauja drukāt augu pasēs šai produkcijai, tad pārbauda arī to, kā uzņēmums glabā informāciju augu pasu uzskaites žurnālā.

Pārbaudes veic konkrētam apjomam un pieņem lēmumu par atļauju lietot augu pasi.

Meža kaitīgo organismu uzraudzība un kontrole

9.5.1. Reģistrēto koksnes iepakojamā materiāla marķēšanas uzņēmumu uzraudzība

Pārbaudi veic izmantojot mobilo lietotni “AKD koksnes pārbaude”.

Ņem paraugus *Bursaphelenchus xylophilus* noteikšanai (visos uzņēmumos, arī tajos, kur veic koksnes iepakojamā materiāla ražošanu no apstrādātas koksnes) pēc termiskās apstrādes. Paraugu ņem tikai no skujkoku koksnes (vismaz vienu reizi gadā).

Noņemot paraugu, priekšroku dod marķētam materiālam.

9.5.2. Pārbaudes koksnes iepakojamā materiāla ražošanas uzņēmumos, pirms reģistrēšanas Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā kā koksnes iepakojamā materiāla marķētāju

Pārbaudes veic uzņēmumos saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 28. februāra noteikumiem Nr. 145 “Noteikumi par fitosanitārijiem pasākumiem un to piemērošanas kārtību koksnes iepakojamam materiālam”. Pārbaudi veic trīs darba dienu laikā no dokumentu saņemšanas no departamenta.

9.5.3. Koksnes iepakojamā materiāla ražošanas uzņēmumu (neveic HT un nelieto IPPC marķējumu) uzraudzība

Pārbaudes veic uzņēmumos, kuri ražo koksnes iepakojamo materiālu no termiski neapstrādātas koksnes un nemarkē ar IPPC marķējumu. Pārbaudes laikā pārlicinās, vai uzņēmums nelieto IPPC marķējumu termiski neapstrādātam koksnes iepakojamam materiālam, kā arī nelieto EPAL marķējumu. Konstatējot IPPC vai EPAL marķējuma izmantošanu, to nofotografē un visu informāciju (pārbaudes aktu un attēlus) **vienas darbdienu laikā** nosūta Augu karantīnas departamentam (turpmāk – AKD).

Pārbaudes vēlams veikt uzņēmumos, kuros pārbaude nav veikta 2019. gadā un 2020. gadā.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

9.5.4. Koksnes iepakojamā materiāla atbilstības uzraudzība noliktavās, fabrikās, kā arī lielajos ražojošajos uzņēmumos (neveic HT un nelieto IPPC marķējumu)

Pārbaudes veic uzņēmumos (noliktavās, fabrikās, muitas noliktavās, loģistikas centros u. c.), kas izmanto marķētu koksnes iepakojamo materiālu produkcijas eksportam (piemēram, AS “Dobeles dzirnavnieks”). Šīs pārbaudes ietvaros pārbauda uzņēmumus, kuri netiek pārbaudīti citu pārbaudīto ietvaros (piem., šo pārbaudi neveic “RIMI”, “MAXIMA”, “DEPO” u.c.). Pārbaudes vēlams veikt uzņēmumos, kuri nav pārbaudīti 2019. gadā un 2020. gadā.

Pārbaudes laikā pievērš uzmanību marķējumam, vai tas atbilst noteiktajām prasībām, kā arī, vai nav novērojami reģistrēto uzņēmumu marķējumu viltojumi. Ja novērojamas kaitēkļu bojājumu pazīmes atbilstoši marķētās paletēs, ņem paraugu.

Konstatējot nepilnības marķējumos, tās fotografē. Divu dienu laikā pēc pārbaudes aktu nosūta AKD.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

9.5.5. Pārbaudes priekšu koksnes nematodes izplatības noteikšanai zāģmateriālos

Pārbaudes veic saskaņā ar dienesta 30.07.2018. instrukcijā Nr.20 “Kārtība, kādā tiek veikta skuju koku un kokmateriālu pārbaude un paraugu ņemšana priekšu koksnes nematodes *Bursaphelenchus xylophilus* klātbūtnes noteikšanai” noteikto.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

Monitorings Savienības karantīnas organismu izplatības noteikšanai

9.6.1. Pārbaudes *Ralstonia solanacearum* izplatības noteikšanai saimniekaugos un virszemes ūdeņos

Ūdens un bebrukārkliņa *Solanum dulcamaruma* paraugus ņem vietās, kuru tuvumā ir kartupeļu lauki, noliktavas.

Pārbaudes veic un melnās naktenes *Solanum nigrum* paraugus ņem no laukiem, kuros iepriekšējā gadā auguši vai šogad aug kartupeļi.

Uzmanību pievērš laukiem, kur iestādīts sēklas materiāls, kas ievests no citas ES dalībvalsts.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.6.2. Pārbaudes kartupeļu tirdzniecības vietās (vairumtirdzniecības bāzēs un veikalos)

Pārbauda reģistrācijas numuru konkrētās valsts “FITO” reģistrā pavadzīmē vai uz iepakojuma, to norādot pārbaudes aktā. Ja pārtikas kartupeļu pārbaudāmās partijas lielums ir mazs (līdz 500 kg), parauga lielums ir vismaz 30 bumbuļi. Ņem izmēra ziņā mazākos bumbuļus.

Polijas izcelsmes pārtikas kartupeļiem pārbauda Polijas augu aizsardzības dienesta reģionālās nodaļas izsniegto sertifikātu, ka laboratoriskajā testēšanā šajā pārtikas kartupeļu partijā nav konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve. Noskaidro, vai Polijas augu aizsardzības

dienests pirms tam ir informējis dienestu par kartupeļu nosūtīšanu. Ja dienests ir saņēmis informāciju par kartupeļu nosūtīšanu un ir atbilstošais sertifikāts, paraugu neņem. Ja dienests nav saņēmis informāciju par Polijas kartupeļu nosūtīšanu, pārbaudes aktu divu dienu laikā pēc pārbaudes veikšanas nosūta AKD.

“RIMI” un “MAXIMA” pārbaudes veic tikai centralizētajās noliktavās. Pārbaudes “RIMI” un “MAXIMA” centralizētajās noliktavās un vairumtirdzniecības bāzēs vidēji veic vienu reizi mēnesī, pārbaudīto skaitu nedaudz palielina aktīvajos rudens un pavasara mēnešos, it sevišķi uzmanību pievēršot tirdzniecības akcijām. Veikalos “RIMI” un “MAXIMA” pārbaudes neveic. Ja pārbaudē konstatē, ka ir Polijas izcelsmes kartupeļi, noskaidro, no kurienes šie kartupeļi iepirkti, to norādot pārbaudes aktā.

Latvijas izcelsmes kartupeļiem pārbauda tikai dokumentus (vai audzētājs reģistrējies “FITO” reģistrā, vai atbilstoši norādīts reģistrācijas numurs u.tml. informācija).

Paraugus ņem un nosūta saskaņā ar dienesta 16.05.2008. instrukciju Nr. 12 “Paraugu ņemšanas, sagatavošanas un nosūtīšanas kārtība testēšanai augu karantīnas jomā”.

9.6.4. Pārbaudes *Erwinia amylovora* izplatības noteikšanai ceļmalās, savvaļā augošiem augiem, pamestos dārzos

Pārbaudes veic, aptverot visu reģionu, pēc iespējas dažādām saimniekaugu sugām, uzmanību pievēršot Igaunijas robežas, Lietuvas robežas un buferzonu tuvumam. Vairāk pievērš uzmanību savvaļā augošiem saimniekaugiem un vietām, kuras līdz šim nav pārbaudītas.

Izvēlas citas pārbaudīšanas vietas nekā 2019. gadā un 2020. gadā.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jābūt vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.6.5. *Erwinia amylovora* saimniekaugu pārbaudes šī organisma izplatības noteikšanai pēc personu sniegtās informācijas

Pārbaudi veic, ja ir saņemta informācija par iespējamo saimniekaugu inficēšanos ar bakteriālo iedegu.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jābūt vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.6.6. *Erwinia amylovora* pārbaudes krūmciidoniju komercdārzos

Dārzus vizuāli pārbauda arī uz pārējiem augu karantīnas organismiem. Aizdomu (simptomu) gadījumā ņem paraugus.

Pārbauda arī integrēti audzētos komercdārzus.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jābūt vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.6.7. Kviešu pārbaudes karantīnas organismu noteikšanai (veic sēklu kontroles jomas inspektori)

Tiek veiktas pārbaudes *Tilletia indica* noteikšanai kviešu sēklas materiālā. Pārbaudes veic sēklas inspektori. Paraugu skaits ir obligāti izpildāms.

Tiek veikta genofondu fitosanitārā stāvokļa uzraudzība

9.7.1. *Erwinia amylovora* saimniekaugu genofonda fitosanitārā stāvokļa uzraudzība

Dārzkopības institūtā un Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacijā veic visu *Erwinia amylovora* saimniekaugu pārbaudes: vienu pārbaudi ziedēšanas laikā, ņemot paraugus ar simptomiem, un četras pārbaudes jūnijā, četras pārbaudes jūlijā, četras pārbaudes augustā, vienu pārbaudi septembra sākumā, ņemot paraugus ar simptomiem vai bez tiem (to norādot pārbaudes aktā). Noņemamo paraugu skaits obligāts.

9.7.2. Fitosanitārā stāvokļa noteikšanas pārbaudes kartupeļu genofonda materiālam

Pārbaudi veic Agroresursu un ekonomikas institūtā (Priekuļi), kas uztur kartupeļu genofonda materiālu, lai noteiktu tā fitosanitāro stāvokli. Paraugus ņem vīrusu un viroīdu noteikšanai no materiāla, kurš tiek izmantots pavairošanai..

Fitosanitāro pasākumu ievērošanas uzraudzība Savienības karantīnas organismu atklāšanas gadījumos (perēkļos)

9.8.1. Pārbaudes (lauka) saimniecībās, kur iepriekšējos gados konstatēta *Globodera rostochiensis*, līdz fitosanitāro pasākumu atcelšanai

Pārbaudi veic tiem laukiem, kuros konstatēta *Globodera rostochiensis* un piemērotie fitosanitārie pasākumi nav atcelti.

Pārbaudi veic veģetācijas periodā, lai noteiktu fitosanitāro pasākumu ievērošanu (ko audzē invadētajā laukā).

Ja pagājis lēmumā noteiktais laika periods, ņem augsnes paraugus, lai atceltu piemērotos fitosanitāros pasākumus (pēc trim gadiem paraugi netiek ņemti, ja lēmumā noteiktais fitosanitāro pasākumu piemērošanas laiks ir ilgāks nekā trīs gadi).

9.8.4. Pārbaudes saimniecībās, kur 2017. gada kartupeļu ražā un iepriekš konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve

Pārbaudi veic veģetācijas periodā saimniecībās, kurās 2017. gadā un iepriekšējo gadu kartupeļu ražā konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve un fitosanitārie pasākumi nav atcelti.

Pārbaudi veic, lai noteiktu, vai tiek ievēroti fitosanitārie pasākumi inficētajā laukā. Ja netiek pildīti noteiktie fitosanitārie pasākumi, pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu. Paraugus ņem tikai tajos gadījumos, ja kartupeļi tiek stādīti inficētajos laukos.

9.8.5. Pārbaudes saimniecībās, kur 2018. gada kartupeļu ražā konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve

Pārbaudi veic visās saimniecībās, kurās 2018. gada kartupeļu ražā konstatēta gaišā gredzenpuve. Ja saimniecībā kartupeļu gaišo gredzenpuvi konstatē atkārtoti, tad **to pieskaita**

pēdējā atklāšanas gada perēkļiem! Ja netiek pildīti noteiktie fitosanitārie pasākumi, pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

9.8.6. Pārbaudes saimniecībās, kur 2019. gada kartupeļu ražā konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve

Pārbaudi veic visās saimniecībās, kurās 2019. gada kartupeļu ražā konstatēta gaišā gredzenpuve. Ja netiek pildīti noteiktie fitosanitārie pasākumi, pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

Pārbaudi veic veģetācijas periodā (jūnijā – jūlijā), lai pārbaudītu, vai inficētajā laukā un laukos, kur 2019. gadā auga iespējami inficētie kartupeļi, nav saglabājušies pārziemojušie kartupeļu bumbuļi.

Ja saimniecībā kartupeļu gaišo gredzenpuvi konstatē atkārtoti, tad **to pieskaita pēdējā atklāšanas gada perēkļiem!**

9.8.7. Pārbaudes saimniecībās, kur 2020. gada kartupeļu ražā konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve

Pārbaudi veic visās saimniecībās, kurās 2020. gada kartupeļu ražā konstatēta gaišā gredzenpuve. Ja netiek pildīti noteiktie fitosanitārie pasākumi, pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

Pārbaudi veic veģetācijas periodā (jūnijā – jūlijā), lai pārbaudītu, vai inficētajā laukā un laukos, kur 2020. gadā auga iespējami inficētie kartupeļi, nav saglabājušies pārziemojušie kartupeļu bumbuļi.

9.8.8. Atpakaļizekojamības veikšana saistībā ar 2020. gada ražā konstatēto kartupeļu gaišo gredzenpuvi

Pārbaudes veic un paraugus ņem saimniecībās, kurās 2020. gada ražas ieguvei iegādāts kartupeļu sēklas materiāls no tās pašas kartupeļu sēklas partijas, kura izmantota stādīšanai citā saimniecībā, kurai 2020. gada kartupeļu ražā konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve.

9.8.9. Pārbaudes saimniecībās, kur 2021. gada kartupeļu ražā konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve

Pārbaudi veic, lai konstatētu situāciju infekcijas konstatēšanas brīdī (2021. gada kartupeļu ražā) un varētu pieņemt lēmumu par fitosanitāro pasākumu piemērošanu.

9.8.10. Atpakaļizekojamības veikšana saistībā ar 2021. gada ražā konstatēto kartupeļu gaišo gredzenpuvi

Pārbaudes veic un paraugus ņem saimniecībās, kurās 2021. gada ražas ieguvei iegādāts kartupeļu sēklas materiāls no tās pašas kartupeļu sēklas partijas, kura izmantota stādīšanai citā saimniecībā, kurai 2021. gada kartupeļu ražā tikusi konstatēta kartupeļu gaišā gredzenpuve.

9.8.11. Pārbaudes *Erwinia amylovora* perēkļos

Vizuālās pārbaudes perēkļos veic saskaņā ar plānu, katrā perēklī veic trīs pārbaudes – vienu pārbaudi mēnesī (jūnijā, jūlijā un augustā).

9.8.12. Pārbaudes buferzonā 3 km rādiusā ap *Erwinia amylovora* perēkļiem

Pārbaudes veic buferzonā, kas ir noteikta 3 km rādiusā ap perēkli, pārbaudot dažādus bakteriālās iedegas saimniekaugus ceļmalās, apstādījumos, piemājas dārzos, savvaļā un citās saimniekaugu augšanas vietās.

1. tabula

Reģions	Perēkļu vietas	Pārbaucē laiks	Buferzona		
			Līdz 1 km	1 - 3 km	
Latgale	SIA "LMKO", Pušas pagasts, Rēzeknes novads	jūnijs/jūlijs	10	15	
		jūlijs/augusts	10	15	
		augusts/septembris	10	15	
	Daugavpils novads, Sventes pagasts: - Daugavpils iela 5 - Daugavpils iela 1A - Alejas iela 17	jūnijs/jūlijs	15	20	
		jūlijs/augusts	15	20	
		augusts/septembris	15	20	
	Daugavpils novads, Nīcgales pagasts: - Skolas iela 17 - Skolas iela 23 - Skolas iela 21 - Dārza iela 8 - Dārza iela 10 - "Tartaki" - ceļmala P64	jūnijs/jūlijs	15	20	
		jūlijs/augusts	15	20	
		augusts/septembris	15	20	
	Zemgale	"Klīves", Elejas pagasts, Jelgavas novads	jūnijs/jūlijs	10	
			jūlijs/augusts	10	
			augusts/septembris	10	
"Viļumēni", Elejas pagasts, Jelgavas novads		jūnijs/jūlijs	10		
		jūlijs/augusts	10		
		augusts/septembris	10		
"Osīši", Sesavas pagasts, Jelgavas novads		jūnijs/jūlijs	15		
		jūlijs/augusts	15		
		augusts/septembris	15		
"Fišers", Gailišu pagasts, Bauskas novads		jūnijs/jūlijs	20		
		jūlijs/augusts	20		
		augusts/septembris	20		
Graudu iela 1, "Ceriņi", Krimūnu pagasts, Dobeles novads		jūnijs/jūlijs	20		
		jūlijs/augusts	20		
		augusts/septembris	20		
Rundāles novads, Viesturu pagasts, Bērstele: - "Lauras" - Dārza iela 3 - Dārza iela 6 - Dārza iela 11 - Dārza iela 12		jūnijs/jūlijs	10	15	
		jūlijs/augusts	10	15	
		augusts/septembris	10	15	
		jūnijs/jūlijs	7	15	
		jūlijs/augusts	7	15	

	Jelgavas novads, Svētes pagasts, autoceļš Jelgava-Svēte-Ūziņi-Vilce	augusts/septembris	7	15		
	"Kroniši", Annenieku pagasts, Dobeles novads 2019.g.	jūnijs/jūlijs	10			
		jūlijs/augusts	10			
		augusts/septembris	10			
Rīga	- "Ezīši" Egļuciems, Babītes pagasts, Babītes novads 2019.g. - "Egļuciems", Babītes pagasts, Babītes novads 2019.g.	jūnijs/jūlijs	5	10		
			jūlijs/augusts	5	10	
			augusts/septembris	5	10	
	Ķeguma novads, Birzgales pagasts: - "Ievas" - "Renči" 2019.g. - "Kritneri" 2019.g. - "Sviķi" 2019.g.	jūnijs/jūlijs	15			
			jūlijs/augusts	15		
			augusts/septembris	15		
	Ogres novads, Mazozolu pagasts: - "Inķi" - "Bērziņi" - "Pļavsēļi" - "Gaidas" - "Kauliņi" - "Dārziņi"	jūnijs/jūlijs	12			
			jūlijs/augusts	12		
			augusts/septembris	12		
	Kurzeme	"Spilvas", Zvārdes pagasts, Saldus novads	jūnijs/jūlijs	8	16	
				jūlijs/augusts	8	16
				augusts/septembris	8	16
Nīcas novads, Nīcas pagasts: - "Dzirnavnieki-1" - "Dzirnavieki-2"		jūnijs/jūlijs	13			
			jūlijs/augusts	13		
			augusts/septembris	13		
Nīcas novads, Nīcas pagasts : - "Sējēji-2" - "Dreijas" - "Jaunsējēji" - SIA "OPA2018" - S. Eglīte - "Sveiles" - "Indras" - "Liepnieki" - "Šuži" - "Siecīņi" - "Sprūdi" - "Zīles" - "Dzīles" - "Saliņas" - "Gundegas" - "Kalnenieki-3" - "Upesērgļi" - "Upesvītoli" - "Lancenieki" - Latvijas valsts ceļi A11		jūnijs/jūlijs	25			
			jūlijs/augusts	25		
			augusts/septembris	25		
		"Lauki", Nīcas pagasts, Nīcas novads	jūnijs/jūlijs	12		

	jūlijs/avgusts	12
	avgusts/septembris	12

Pārbaudes, kas noteiktas perēkļa “Viļumēni” Elejas pagasts, Jelgavas novads buferzonā, veic pārbaudot saimniekaugu audzēšanas vietas tajā buferzonas daļā, kas nepārklājas ar perēkļa “Klīves” Elejas pagasts, Jelgavas novads buferzonu.

Pārbaudes, kas noteiktas perēkļu “Dzirnavnieki-1” un “Dzirnavnieki-2” Nīcas pagasts, Nīcas novads buferzonā, veic pārbaudot saimniekaugu audzēšanas vietas tajā buferzonas daļā, kas nepārklājas ar citu perēkļu buferzonām un atrodas uz augšu no šiem perēkļiem (uz Liepājas pusi).

Pārbaudes, kas noteiktas perēkļa “Lauki” Nīcas pagasts, Nīcas novads buferzonā, veic pārbaudot saimniekaugu audzēšanas vietas tajā buferzonas daļā, kas nepārklājas ar citu perēkļu buferzonām un atrodas uz leju no šiem perēkļiem (Uz Nīcas pusi).

Pārbaudes, kas noteiktas perēkļa Graudu iela 1, “Ceriņi”, Krimūnu pagasts, Dobeles novads, buferzonā, veic, pārbaudot visas saimniekaugu audzēšanas vietas 100 m rādiusā ap buferzonā ietilpstošajām stādaudzētavām.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāsatāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.8.13. Pagaidu fitosanitāro pasākumu atcelšana

Ja, ņemot paraugu ar bakteriālās iedegas simptomiem, pārbaudes akta lēmuma daļā ir noteikts aizliegums pārvietot augus līdz testēšanas rezultātu saņemšanai, tad raksta pārbaudes aktu. Fizisku pārbaudi neveic.

Augu karantīnas jomas normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība

9.9.1. Augu karantīnas jomas normatīvo aktu (t.sk., augu pasu lietošana bakteriālās iedegas saimniekaugiem) ievērošanas pārbaudes tirgos, gada tirgos u.tml.

Pārbauda, vai tirgos, gadatirgos u.tml. bakteriālās iedegas saimniekaugiem ir pievienotas atbilstošas augu pases.

Pārbaudēs katrs reģions iekļauj arī vismaz divas apzaļumošanas firmas. Šajās pārbaudēs noskaidro, kādu stādāmo materiālu apzaļumošanas firmas izmanto (suga, izcelsmes valsts, aptuvenais daudzums sezonā, attiecīgā gadījumā – vai ir atbilstošas augu pases u.c. informācija, kas saistīta ar stādiem), un kur iestādīts šis stādāmais materiāls. Pārbaudes aktu kopijas par apzaļumošanas firmu pārbaudēm nosūta AKD.

Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumu monitorings, uzraudzība un kontrole

9.10.1. Sosnovska latvāņa izplatības ierobežošanas pasākumu uzraudzība un kontrole (operatīvās pārbaudes)

Papildus plānā noteiktajam izpildi veic prioritārā secībā atbilstoši reģionā pieejamajiem resursiem un noteiktajiem principiem.

To, ko inspektors nav paguvis paveikt par latvāņiem, ieraksta *Google* tabulā izpildei nākamajā veģetācijas sezonā, un reģionālo nodaļu vadītāji seko līdzi darāmo darbu apjomam un izpildei.

9.10.2. Sosnovska latvāņa platību uzmērīšana

Papildus plānā noteiktajam par latvāņiem saņemtās sūdzības un iesniegumus uzmērīšanai izvērtē un izpildi veic prioritārā secībā atbilstoši reģionā pieejamajiem resursiem un noteiktajiem principiem.

Prioritāti nosaka, piemēram, pēc tā, kurās pašvaldībās tiek plānota un veikta ierobežošana, atbalstot ierobežošanas veicējus, lai viņu cīņa nav bezjēdzīga, kur vairāk nepieciešami dati vai atbalsts uzraudzībai, pēc bīstamības sabiedrībai, t. sk., lielāks turpmākās izplatības bīstamības risks.

To, ko inspektors nav paguvis paveikt, ieraksta *Google* tabulā izpildei nākamajā veģetācijas sezonā, un reģionālo nodaļu vadītāji seko līdzi darāmo darbu apjomam un izpildei.

9.10.3. Sosnovska latvāņa platību uzmērīšanu projekta "Integrētā pārvaldība un pasākumu sistēmas, lai mazinātu negatīvo invazīvo sugu ietekmi aizsargājamās teritorijās pārrobežu reģionā" ietvaros

Projekta ietvaros tiek veikta ar latvāņi invadētās platības uzmērīšana īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās – Teiču dabas rezervātā, Rāznas nacionālajā parkā.

Uzraudzības plānā norādītais hektāru skaits ir obligāti izpildāms.

Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā reģistrēto personu uzraudzība

9.11.1. Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā reģistrēto personu uzraudzība

Pārbaudi veic pie personām, kas reģistrējušās Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā (turpmāk – reģistrs).

Pārbaudes laikā noskaidro šādu informāciju, ko atspoguļo pārbaudes aktā:

- nodarbošanās veids;
- vai reģistrā norādītie dati atbilst īstenībai;
- fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu un augu produktu apjoms (aptuvenais) gada laikā (vai kādā citā laika periodā);
- vai glabā visu informāciju saskaņā ar Augu veselības regulu, Augu karantīnas noteikumiem;
- vai ir iesniegtas ikgadējās deklarācijas par pēdējiem trim gadiem.

Šo pārbaudi var veikt vienlaicīgi ar citām pārbaudēm, ko veic pie reģistrētām personām (stādaudzētavās, kartupeļu audzēšanas saimniecībās u.c.).

Ja persona pēdējos divus gadus nav veikusi darbības ar fitosanitārajai kontrolei pakļautajiem augiem un augu produktiem, to norāda pārbaudes aktā un informē AKD, ka persona jāsvītro no reģistra.

Kaitīgo organismu apsekojumu programma

Lapu koku apsekojumi

9.12.2. Bērzu apsekojumus mežos

Apsekojumus veic riska zonās (ceļi, dzelzceļi, ostas) esošajās mežu platībās, kur valdošā suga ir bērzs, pārbaudot uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta, izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Lietvedībā norādītās koordinātas pārbaudei ir tikai aptuvena norāde, bet inspektors atkarībā no apstākļiem (izcirtums, nav droši apstākļi nokļūšanai līdz mežam u.c.) šo pārbaudes vietu var mainīt līdz 10 km robežās no norādītā punkta atrašanās vietas. Risku izvērtē inspektors, atrodoties uz vietas.

Ja noteiktajā zonā – 10 km attālumā no norādītā punkta – neatrodas cita atbilstoša pārbaudes vieta, inspektors sazinās ar AKD atbildīgo personu.

Viena apsekojuma platība ir līdz 4 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Anoplophora spp. slazdus izliek jūnija sākumā. Tos iekar atklātā vietā, 2–3 metru augstumā. Feromonu komplekts sastāv no sešām paciņām. Slazdam sālā piestiprina piecas no šīm paciņām, atstājot paciņu “Replacement Lures”. Slazdu pārbaudi veic divas reizes – ik pēc 30 dienām. Pirmajā slazda pārbaudes reizē tam sālā piestiprina atstāto paciņu “Replacement Lures”. Otrajā pārbaudes reizē slazdu noņem. Paraugu ņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā.

Pārbaudes veic šādos pagastos:

- **Kurzeme** - Kalētu, Īvandes, Dunikas, Pampāļu, Mērsraga, Rucavas, Embūtes, Vaiņodes, Priekules, Grobiņas, Sakas, Piltenes, Vārves, Užavas, Ēdoles, Laucienes, Lībagu, Ģibuļu, Usmas, Popes, Tārgales, Ances;
- **Vidzeme** - Brantu, Drustu, Ērgemes, Cesvaines, Liepnas, Liezēres (divas pārbaudes), Kārķu, Launkalnes, Ērgļu, Ramatas, Naukšēnu, Sēļu;
- **Latgale** - Susāju, Mežvidu, Feimaņu, Salnavas, Šķaunes, Gaigalavas, Sakstagala, Tilžas, Medumu, Rugāju, Silmalas, Cirmas, Rušonas, Baltinavas, Nautrēnu, Dricānu, Kantinieku, Nagļu, Lazdukalna, Vērēmu, Mērdzenes, Briežuciema, Lazdulejas, Vectilžas, Balvu, Kubuļu, Vīksnas, Kupravas, Žīguru, Vecumu, Medņevas, Šķilbēnu, Zvirgzdenes;
- **Zemgale** - Klintaines, Aizkraukles, Valles, Vītiņu, Bēnes, Penkules, Naudītes, Aiviekstes, Elejas, Lielplatonas, Vilces, Zaļenieku, Glūdas, Jelgava, Jaunsvirlaukas, Vircavas, Platonas, Salgales, Cenu, Iecavas, Sērenes, Daudzeses;
- **Rīga** - Kandavas, Mazozolu, Ķekavas, Salacgrīvas, Staiceles, Ainažu, Olaines, Baldones, Saulkrastu, Vidrižu, Inčukalns, Allažu, Siguldas, Krimuldas, Limbažu, Umurgas, Katvaru, Pāles.

9.12.3. Apšu apsekojumi mežos

Apsekojumus veic riska zonās (ceļi, dzelzceļi, ostas) esošajās mežu platībās, kuru valdošā suga ir apse, pārbaudot uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Lietvedībā norādītās koordinātas pārbaudei ir tikai aptuvena norāde, bet inspektors atkarībā no apstākļiem (izcirtums, nav droši apstākļi nokļūšanai līdz mežam u. c.) šo pārbaudes

vieta var mainīt līdz 10 km robežās no norādītā punkta atrašanās vietas. Risku izvērtē inspektors, atrodoties uz vietas.

Ja noteiktajā zonā – 10 km attālumā no norādītā punkta – neatrodas cita atbilstoša pārbaudes vieta, inspektors sazinās ar AKD atbildīgo personu.

Viena apsekojuma platība līdz 4,5 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Pārbaudes veic šādos pagastos:

- **Kurzeme** - Rubas, Nīkrāces, Bunkas;
- **Vidzeme** - Alsviķu, Jaunannas, Trapenes, Bērzaunes, Kaives, Ērgļu;
- **Latgale** - Preiļu, Sventes, Andzeļu, Ilzeskalna, Kaunatas, Rikavas;
- **Zemgale** - Dunavas, Bērzes, Annenieku, Vītiņu;
- **Rīga** - Viļķenes, Limbažu, Olaines.

9.12.4. Ošu apsekojumus mežos

Apsekojumus veic riska zonās (ceļi un dzelzceļi Krievijas robežas tuvumā) esošajās mežu platībās, kuru valdošā suga ir osis, pārbaudot uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Lietvedībā norādītās koordinātas pārbaudei ir tikai aptuvena norāde, bet inspektors atkarībā no apstākļiem (izcirtums, nav droši apstākļi nokļūšanai līdz mežam u. c.) šo pārbaudes vietu var mainīt līdz 10 km robežās no norādītā punkta atrašanās vietas. Risku izvērtē inspektors, atrodoties uz vietas.

Ja noteiktajā zonā – 10 km attālumā no norādītā punkta – neatrodas cita atbilstoša pārbaudes vieta, inspektors sazinās ar AKD atbildīgo personu.

Viena apsekojuma platība 2 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Pārbaudes veic šādos pagastos:

- **Latgale** - Isnaudas, Indras, Malnavas;
- **Vidzeme** - Veclaicenes, Liepnas.

Pārbaudes vietas un feromonu slazdu izvietojuma vietas ir kopīgas. Lietvedībā norādītā koordināta vienai pārbaudei attieksies gan uz pārbaudes vietu, gan feromonu slazda izvietojuma vietu, izņemot Liepnas pagastu. Liepnas pagastā tiks veikta tikai mežaudzes pārbaude bez feromonu slazda izvietojuma.

Agrilus planipennis un *Ahoplophora glabripennis* feromonu slazdus izvieto Latgalē un Vidzemē esošajās riska zonās. Katrā mežaudzē izvieto divus feromonu slazdus, ne tālāk par 100 m vienu no otra, *Agrilus planipennis* noteikšanai un vienu feromonu slazdu *Ahoplophora glabripennis* noteikšanai.

Feromonu slazdi Latgales reģionā:

- Ludzas novads - Isnaudas pagastā izvieto trīs feromonu slazdus šosejas un dzelzceļa tuvumā;
- Krāslavas novads - Indras pagastā izvieto sešus feromonu slazdus šosejas uz dzelzceļa tuvumā;
- Kārsavas novads - Malnavas pagastā izvieto trīs feromonu slazdus šosejas un dzelzceļa tuvumā.

Feromonu slazdi Vidzemes reģionā:

- Alūksnes novads - Veclaicenes pagastā izvietoti trīs feromonu slazdus šosejas tuvumā.

Agrilus planipennis feromonu slazdam sālā piestiprina neatplēstu atraktanta paciņu un feromonu puļķīti. Slazdu iekar oša zaros pēc iespējas augstāk. Svarīgi slazdu iekārt atklātā vietā, koka saulainajā pusē. Paraugu noņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā. Slazdu pārbaudi veic divas reizes – ik pēc 30 dienām. Otrajā pārbaudes reizē slazdu noņem.

Anoplophora spp. slazdus izliek jūnija sākumā. Tos iekar atklātā vietā, 2–3 metru augstumā. Feromonu komplekts sastāv no sešām paciņām. Slazdam sālā piestiprina piecas no šīm paciņām, atstājot paciņu “Replacement Lures”. Slazdu pārbaudi veic divas reizes – ik pēc 30 dienām. Pirmajā slazda pārbaudes reizē tam sālā piestiprina atstāto paciņu “Replacement Lures”. Otrajā pārbaudes reizē slazdu noņem. Paraugu ņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā

9.12.5. Alksņu apsekojumus mežos

Apsekojumus veic riska zonās (ceļi, dzelzceļi, ostas) esošajās mežu platībās, kuru valdošā suga ir alksnis, pārbaudot uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Lietvedībā norādītās koordinātas pārbaudei ir tikai aptuvena norāde, bet inspektors atkarībā no apstākļiem (izcirtums, nav droši apstākļi nokļūšanai līdz mežam u.c.) šo pārbaudes vietu var mainīt līdz 10 km robežās no norādītā punkta atrašanās vietas. Risku izvērtē inspektors, atrodoties uz vietas.

Ja noteiktajā zonā – 10 km attālumā no norādītā punkta – neatrodas cita atbilstoša pārbaudes vieta, inspektors sazinās ar AKD atbildīgo personu.

Viena apsekojuma platība līdz 3 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Ņemamo paraugu skaits obligāts.

Pārbaudes veic šādos pagastos:

- **Kurzeme** - Zirņu, Zvārdes, Vaiņodes, Kabiles, Dundagas, Laidu, Raņķu, Kazdangas, Kalvenes;
- **Vidzeme** - Annas, Beļavas, Skujenes, Veselavas, Raunas, Jērcēnu, Grundzāles, Pededzes, Liepnas, Valmieras;
- **Latgale** - Pilskalnes, Aglonas, Kubuļu, Tilžas, Sokolku, Galēnu, Riebiņu, Aizkalnes, Rožkalnu, Šķeltovas, Rušonas, Izvaltas, Ūdrīšu;
- **Zemgale** - Rubenes, Annenieku, Naudītes, Īles, Lielaucis, Zebrenes, Bikstu, Vītiņu, Penkules, Auru, Dobeles, Līvberzes, Valgundes;
- **Rīga** - Viļķenes, Mazozolu, Zantes, Katvaru, Liepupes, Sējas, Skultes, Smārdes.

9.12.6. Apsekojumi parkos, dendrārijos, piemājas dārzos, botāniskajos dārzos u.c.

Pārbaudes veic, izmantojot aplikāciju. Pārbaudes veic pilsētu parkos, piemājas dārzu apstādījumos, dendrārijos, pagastu centros, pārbaudot lapu kokus – ozolus, ošus, vīksnas, gobas, kļavas, kastaņus, bērzus, vītulus, lapegles u.c. Kokus pārbauda uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Pārbauda arī *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa* saimniekaugus.

Veicot pārbaudes parkos un pagasta centros, pārbauda ne mazāk kā četras dažādas koku sugas (ja parkā nav nepieciešamais koku sugu skaits, tad pārbaudīt var arī ārpus parka teritorijas blakus esošos apstādījumus).

Dendrārijos pārbaudāmo sugu skaits – vismaz sešas.

Pārbauda botāniskajos dārzos esošās kolekcijas, siltumnīcas, oranžērijas, zinātniskās kokaudzētavas u. c., lai noteiktu vispārējo fitosanitāro stāvokli. Pastiprinātu uzmanību pievērš 2019. gadā un 2020. gadā no citām valstīm ievestajiem augiem.

Erwinia amylovora saimniekaugus pārbauda arī piemājas dārzos, lai pārbaudītu pēc iespējas vairāk vietu, kas līdz šim nebija pārbaudītas, un lai aptvertu pēc iespējas plašāku teritoriju reģionālajā nodaļā, kā arī pievēršot uzmanību Igaunijas robežas, Lietuvas robežas un buferzonu tuvumam. Pārbauda arī atsevišķus 2007., 2008., 2009., 2010., 2011. un 2013., 2014., 2015. gada perēkļus vai karantīnas zonu vietas.

Ņemamo paraugu skaits, izņemot uz *Erwinia amylovora*, ir obligāts.

Ievadot pārbaudes aktu KUVIS, norāda katru saimniekaugu atsevišķi, nevis “dažādi saimniekaugi”, ja vizuāli pārbaudīti (skatīti) *Erwinia amylovora* un *Xylella fastidiosa* saimniekaugi.

Lapu koku apsekojumi ražojošos dārzos

9.13.1. Ābeļu apsekojumi komercdārzos

Pārbauda arī integrēti audzētos komercdārzus. Pārbauda uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaudu un hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms. Ņemamo paraugu skaits, izņemot uz *Erwinia amylovora*, ir obligāts.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Gadījumos, kad pārbaudes laikā papildus tiek ņemts **paraugs ar simptomiem**, atliek **GPS koordinātu pie katra ņemtā parauga**.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.13.2. Bumbieru apsekojumi komercdārzos

Pārbauda arī integrēti audzētos komercdārzus. Pārbauda uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Ņemamo paraugu skaits, izņemot uz *Erwinia amylovora*, ir obligāts.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Gadījumos, kad pārbaudes laikā papildus tiek ņemts **paraugs ar simptomiem**, atliek **GPS koordinātu pie katra ņemtā parauga**.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.13.3. Plūmju apsekojumi ražojošajos dārzos

Pārbaudes veic plūmju ražojošajos stādījumos. Pārbaudes vietas pastiprina tuvāk Lietuvas un Igaunijas pierobežas zonai.

Entomoloģiskos paraugus ņem dažādās attīstības stadijās no saimniekaugiem ar simptomiem.

Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms. Ņemamo paraugu skaits ir obligāts.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāsatāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Gadījumos, kad pārbaudes laikā papildus tiek ņemts **paraugs ar simptomiem**, atliek **GPS koordinātu pie katra ņemtā parauga**.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.13.4. Vīnogulāju apsekojumi ražojošajos stādījumos

Pārbaudes veic vīnogulāju ražojošās platībās, kad pilnībā izplaukušas lapas (labāk vasaras otrajā pusē).

Paraugus ņem saskaņā ar uzraudzības plānu uz norādītajiem organismiem.

Ņemamo paraugu skaits obligāts.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāsatāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Gadījumos, kad pārbaudes laikā papildus tiek ņemts **paraugs ar simptomiem**, atliek **GPS koordinātu pie katra ņemtā parauga**.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.13.5. Dzērveņu un krūmmeleņu apsekojumi ražojošajos stādījumos

Pārbaudes veic gan kultivētos dzērveņu un krūmmeleņu stādījumos, gan savvaļā augošo dzērveņu un melleņu vietās.

Paraugus ņem saskaņā ar uzraudzības plānu uz norādītajiem organismiem.

Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms. Ņemamo paraugu skaits obligāts.

Izvēlas pēc iespējas citas pārbaudes vietas nekā 2019. un 2020. gadā.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāsatāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Gadījumos, kad pārbaudes laikā papildus tiek ņemts **paraugs ar simptomiem**, atliek **GPS koordinātu pie katra ņemtā parauga**.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

Ievadot pārbaudes aktu KUVIS sistēmā, precīzi norāda pārbaudīto konkrēto augu sugas nosaukumu, nevis kopīgo ģints nosaukumu:

- lielogu dzērvenēm – *Vaccinium macrocarpon*,
- purva dzērvenēm – *Vaccinium oxycoccos*,
- krūmmellenēm jeb vairoga zilenēm – *Vaccinium corymbosum*,
- meža mellenēm – *Vaccinium myrtillus*,

- parastajām zilenēm – *Vaccinium uliginosum*.

Skujkoku apsekojumi

9.14.1. Priežu apsekojumi mežaudzēs

Pārbaudes veic uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Lietvedībā norādītās koordinātas pārbaudei ir tikai aptuvena norāde, bet inspektors atkarībā no apstākļiem (izcirtums, nav droši apstākļi nokļūšanai līdz mežam u. c.) šo pārbaudes vietu var mainīt līdz 10 km robežās no norādītā punkta atrašanās vietas. Risku izvērtē inspektors, atrodoties uz vietas.

Ja noteiktajā zonā – 10 km attālumā no norādītā punkta – neatrodas cita atbilstoša pārbaudes vieta, inspektors sazinās ar AKD atbildīgo personu.

Viena apsekojuma platība līdz 5 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Monochamus spp. slazdus izliek periodā no maija sākuma līdz jūnija beigām atkarībā no kukaiņu aktivitātes konkrētajā gadā. Slazdu iekar atklātā vietā, 2-3 metru augstumā. Sānā piestiprina atvērtu feromonu paciņu. Paraugu ņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā. Slazdu pārbaudi veic trīs reizes – ik pēc 14 dienām. Trešajā pārbaudes reizē slazdu noņem.

Pārbaudes veic pagastos:

- **Kurzeme** – Dundagas, Rendas, Padures, Vērgales, Tārgales, Otaņķu, Rucavas, Piltenes, Kables, Skrundas, Ugāles, Bārtas, Gaviezes, Dunikas, Nīcas, Cīravas, Sakas, Gudnieku, Jūrkalnes, Ēdoles, Ances, Rojas, Mērsraga, Vandzenes, Lubes, Ārlavas, Valdgales, Ģibuļu, Usmas, Kursīšu, Ezeres;
- **Vidzeme** – Cesvaines, Ilzenes, Dzērbenes, Raiskuma, Ļaudonas, Trikātas, Dikļu, Vaidavas, Lejasciema, Straupes, Drabešu, Kocēnu, Tirzas, Zvārtavas, Bilskas, Jaunalūksnes, Plāņu, Jaunannas, Raunas, Skujenes, Mārkalnes, Brenguļu;
- **Latgale** – Līksnas, Kaplavas, Šķeltovas, Gaigalavas, Kastuļinas, Salnavas, Rugāju, Lazdukalna, Viļānu, Maltas, Andrupenes, Silmalas, Bērziņu, Konstantinovas, Šķaunes;
- **Zemgale** – Tērvetes, Valles, Glūdas, Skaistkalnes, Zaļenieku, Īles, Annenieku, Vecsaules, Bebru, Koksnes, Auru, Klintaines, Penkules;
- **Rīga** – Cēres, Birzgales, Staiceles, Ādažu, Babītes, Limbažu, Olaines, Ķekavas, Krimuldas, Vānes, Saulkrastu, Liepupes, Inčukalna, Allažu, Baldones, Daumgales, Tomes, Mazozolu, Tīnūžu.

9.14.2. Priežu apsekojumi riska zonās

Pārbaudes veic uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos

situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Viena apsekojuma platība līdz 4 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Pārbaudes *Monochamus* spp. (*ne-Eiropas*) vietas riska zonā:

2. tabula

Reģions	Robežas tuvumā ar trešo valsti	Vietās, kur ievad LV prasībām neatbilstošo koka iepakojamu materiālu iznīcināšanai, to apkārtne	Vairum-tirdzniecības bāzu, noliktavu tuvumā (industriālie rajoni)	Rīgas lidosta	Ostu, staciju tuvējā apkārtne	Muitas noliktavas apkārtne	Pilsētu meži
Rīga		1	1	1	2	2	1
Zemgale		1	2		1		2
Vidzeme		1	1			1	1
Kurzeme			1		3		1
Latgale	2	1	1		1	2	2

Precīzu apsekojuma vietu izvēlas inspektors, izvērtējot situāciju un saskaņā ar vadlīnijās noteiktajām prasībām.

Monochamus spp. slazdus izliek periodā no maija sākuma līdz jūnija beigām atkarībā no kukaiņu aktivitātes konkrētajā gadā. Slazdu iekar atklātā vietā, 2-3 metru augstumā. Sānā piestiprina atvērtu feromonu paciņu. Paraugu ņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā. Slazdu pārbaudi veic trīs reizes – ik pēc 14 dienām. Trešajā pārbaudes reizē slazdu noņem.

9.14.3. Priežu apsekojumus cirmsmās

Pārbaudes veic uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaude tiek veikta izmantojot meža aplikāciju. Gadījumos, kad no laboratorijas tiek saņemts pozitīvs testēšanas pārskats, tiek veikta atkārtota pārbaude, lai precizētu esošos situāciju. Atkārtotā pārbaude tiek veikta sastādot papīra pārbaudes aktu, meža aplikācija netiek izmantota.

Apsekojumu vietas izvēlas inspektors pēc viņam pieejamās informācijas.

Viena apsekojuma platība līdz 2 ha. Hektāru skaitu nevar mainīt, un tas ir obligāti izpildāms, tāpat kā ņemamo paraugu skaits.

Monochamus spp. slazdus izliek periodā no maija sākuma līdz jūnija beigām atkarībā no kukaiņu aktivitātes konkrētajā gadā. Slazdu iekar atklātā vietā, 2-3 metru augstumā. Sānā piestiprina atvērtu feromonu paciņu. Paraugu ņem, atskrūvējot apakšā esošo plastmasas burciņu un pārberot tās saturu citā traukā. Slazdu pārbaudi veic trīs reizes – ik pēc 14 dienām. Trešajā pārbaudes reizē slazdu noņem.

9.14.4. Priežu sēkļu pārbaude

Pārbaudes veic un paraugus ņem čiekuru kaltēs, noskaidrojot čiekuru ieguves vietas, no kurām čiekuri tiek nogādāti uz konkrēto kalti.

Pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jābūt vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

Dārzenu apsekojumi

9.15.1. Tomātu apsekojumi ražojošos stādījumos

Pārbaudes veic uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaudes aktā norāda tomātu stādu izcelsmi, ja iepirkti – no kā, vai ir augu pases. Pārbaudi veic veģetācijas periodā saimniecībās, kurās ir tomātu ražojošie stādījumi. Pārbaudei izvēlas tās saimniecības, kuras:

- nav pārbaudītas 2019. un 2020. gadā;
- ir pēc platības lielākās.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.15.2. Gurķu, ķirbju, kabaču, arbūzu apsekojumi ražojošajās platībās (gan segtās, gan lauka)

Pārbaudes veic uz kaitīgajiem organismiem, kas norādīti uzraudzības plānā.

Pārbaudi veic veģetācijas periodā saimniecībās, kurās ir gurķu, ķirbju, kabaču un arbūzu ražojošie stādījumi (gan siltumnīcās, gan āra platībās). Pārbaudei izvēlas tās saimniecības, kuras:

- nav pārbaudītas 2020. gadā;
- ir pēc platības lielākās.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

Apsekojumi kartupeļiem

9.16.1. Pārbaudes *Globodera rostochiensis* un *Globodera pallida* izplatības noteikšanai pārtikas kartupeļu saimniecībās

Pārbaudi veic un paraugus ņem pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecībās saskaņā ar uzraudzības plānu. Pārbaudei izvēlas saimniecības, kurām ir lielākās pārtikas kartupeļu audzēšanas platības un kurās paraugi nav ņemti 2018. – 2020. gadā. Ja plānā ir norādīts mazāks paraugu skaits, nekā būtu jāņem no konkrētā lauka, paraugus ņem no visa lauka saskaņā ar metodiku.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.16.2. Pārtikas kartupeļu pārbaudes

Pārbaudes veic kartupeļu kaitīgo organismu klātbūtnes noteikšanai 2021. gada ražā.

Visās saimniecībās pārbauda prasību par sertificētas sēklas materiāla izmantošanu. Pārbauda arī saimniecības, kas 2020. gadā audzēja desmit un vairāk ha kartupeļu, tika pārbaudītas un tika konstatēts, ka nav ievērota prasība par 10 % sertificētas sēklas materiāla izmantošanu.

Galvenais ir ņemto paraugu skaits.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

9.16.3. Pārtikas kartupeļu pārbaudes neregistrētajās saimniecībās

Pārbaudes veic kartupeļu kaitīgo organismu klātbūtnes noteikšanai 2021. gada ražā.

Pārbaudei izvēlas kartupeļu audzētājus, kuri nav reģistrēti Profesionālo operatoru oficiālajā reģistrā. Visās saimniecībās pārbauda arī prasību par sertificētas sēklas materiāla izmantošanu. Paraugus ņem no katras saimniecībā audzētās šķirnes (nosaukuma).

Galvenais ir ņemto paraugu skaits.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Papildus šo informāciju ievada tabulā par uzraudzības plāna izpildi kārtējam gadam un nosūta AKD līdz 30. decembrim.

Pārbaudes kukurūzas laukos

9.17.1. Pārbaudes kukurūzas laukos

Pārbaudes veic prognožu inspektori kukurūzas laukos uzraudzības plānā norādīto kaitīgo organismu noteikšanai.

Paraugu skaits ir obligāti izpildāms.

Katru pārbaudi piesaista GPS koordinātām, pārbaudes aktā fiksē šo informāciju. Koordinātām jāastāv vismaz no četriem cipariem aiz komata, piem., 56.6857, 23.8753.

Gadījumos, kad pārbaudes laikā papildus tiek ņemts **paraugs ar simptomiem**, atliek **GPS koordinātu pie katra ņemtā parauga**. Pārbaudītu aktus nogādā AKD.

Ar kvalitatīvu augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu izmantošanu aizsargāti un audzēti kultūraugi

Augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas uzraudzība un kontrole

7.1.1. Pārbaudījumu pieņemšana un apliecību izsniegšana augu aizsardzības jomā

3. tabula

Atlases kritēriji, pārbaucēju apraksts		Plānotais skaits
Kopā pārbaudījumu pieņemšana un apliecību izsniegšana augu aizsardzības jomā		2000
Ieplāno, ņemot vērā vidējo skaitu pēdējos trijos gados. Reģionālā nodaļa nodrošina pārbaudījumu pieņemšanu un apliecības izsniegšanu personām, kurām nepieciešama:	profesionālā augu aizsardzības līdzekļu (turpmāk – AAL) lietotāja apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases AAL	1950
	AAL lietošanas operatora apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases AAL	
	AAL pārdevēja apliecība	
Ieplāno, ņemot vērā vidējo skaitu pēdējos trijos gados. Augu aizsardzības departamenta Augu aizsardzības līdzekļu uzraudzības daļa (turpmāk – AALUD) nodrošina pārbaudījumu pieņemšanu un apliecības izsniegšanu personām, kurām nepieciešama:	profesionālā AAL lietotāja apliecība darbībām ar pirmās reģistrācijas klases AAL	50
	augu aizsardzības konsultanta apliecība	

7.1.2. Apmācību veicēju uzraudzība

4. tabula

Pārbaucēju apraksts	Plānotais skaits
Ar dienesta rīkojumu apstiprinātas piecas reģionālo nodaļu komisijas, pieci apmācību veicēji, pie kuriem veic pārbaudes.	5

7.1.3. Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

5. tabula

Atlases kritēriji, pārbaucēju apraksts	Plānotais pārbaucēju skaits	Plānotais augu un produktu paraugu skaits
Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes veic pie personām, kuras reģistrētas Lauksaimniecības produktu integrēto audzētāju reģistrā. Lauksaimniecības produktu integrēto audzētāju pārbaudes jāpabeidz līdz 15. septembrim. Pārbaucēju veikšanas laiki: - aktīvākajā kultūraugu augšanas periodā – ražas veidošanās laikā un līdz laikam, kamēr kultūraugs vēl ir uz lauka;	568	30

- dārzeņiem un augļaugiem, kas ir agrai izplatīšanai, pārbaudes var sākt veikt jau maijā pie personām, kas nepretendē uz atbalsta maksājumu “Vidi saudzējošas metodes dārzkopībā” (VSMD); - kultūraugiem, kuri dod vairākas ražas gadā, pārbaudi vēlams veikt, sākot ar martu (siltumnīcas).		
---	--	--

7.1.4. AAL lietošanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

6. tabula

Pārbažu sadalījums	Atlases kritēriji	Plānotais pārbažu skaits	Plānotais augu un augu produktu paraugu skaits
Kopā AAL lietošanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes		1045	266
Kopā paredzētās AAL lietotāju pārbaudes		465	156 (t.sk., operatīvo pārbažu ietvaros)
Paredzētās AAL lietotāju pārbaudes (izvēlas Vispārējās uzraudzības daļa)	Katrai saimniecībai, kurai ir paredzētā pārbaude, labākais pārbažu veikšanas laiks ir tas laiks, kad, saimniecībā dominējošajam kultūraugam ir periods, kad visvairāk var parādīties kaitīgie organismi un kuru ierobežošanai saimniecība, iespējams, ir pieņēmusi lēmumu lietot AAL (9. tabula).		
	Saimniecības, kurām iepriekšējā gadā konstatēti maznozīmīgi un būtiski pārkāpumi AAL lietošanas pārbaudēs un būtiski pārkāpumi savstarpējās atbilstības prasību pārbaudēs. Saimniecības, par kurām reģionālās nodaļas ir sniegušas norādi par nepieciešamību veikt pārbaudi.	15	Konkrēts paraugu skaits nav nosakāms, tā ir daļa no kopējā paraugu skaita paredzēto un operatīvo pārbažu ietvaros (156)
	Bioloģiskās saimniecības.	32 (katram inspektoram divas)	
	Pārbaudes pie bišu audzētājiem un to blakus saimniecībām.	32 (katram inspektoram divas – viena pie bišu audzētāja, viena pie blakus saimniecības)	
	Pēc saimniecībā audzējamiem pamata kultūraugiem. Atlasā primāri tās saimniecības, kurās AAL lietošanas pārbaude nav vispār bijusi, bet obligāts nosacījums – pārbaude nav bijusi pēdējo trīs gadu laikā. Pārbažu izpilde nav obligāta, ja pārējās AAL lietotāju pārbaudes veiktas vairāk nekā plānots.	131	
Dokumentu pārbaudes saimniecībās, kuras nelieto AAL un kurām nav teritorijas ar virszemes ūdensobjektiem. Pārbaudes veicamas 4. ceturksnī.	48 (katram inspektoram trīs pārbaudes)		

Paredzētās AAL lietotāju pārbaudes (izvēlas inspektors)	<p>Vērtējot situācijas par iespējamu neatbilstību:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ja pamana laukus, kur tiek veikta AAL lietošana un kas atrodas pie virszemes ūdensobjekta (piem., aizdomas par aizsargjoslu neievērošanu vai ierobežojumu neievērošanu, kas noteikti AAL marķējumā); - ja pamana vizuālas AAL lietojuma pazīmes, kas liecina par iespējamu neatbilstību, piem., apvītuši augi, nodzeltējusi grāvja mala); - ja notiek AAL lietošana, kas ir agronomiski nepamatota (kultūraugam tajā laikā vairs neko nelieto). <p>Inspektors faktu konstatēšanas brīdī noskaidro vietas koordinātas un, pamatojoties uz koordinātām, pie Vispārējās uzraudzības daļas noskaidro saimniecību, kurā pēc tam veic pārbaudi (obligāti apseko kultūraugu, teritoriju, kur iepriekš bija konstatēts, ka veikta AAL lietošana vai jau ir pazīmes par AAL lietošanu piem., pie virszemes ūdensobjektiem).</p>	160 (katram inspektoram 10 pārbaudes)	
	<p>No dienesta pieejamiem reģistriem vai informācijas, kas iegūta citā veidā:</p> <ul style="list-style-type: none"> - puķu, stādu audzētavas; - komersanti (piemēram, pilsētu komunālie uzņēmumi, namu pārvaldnieki un citi), kas apsaimnieko sabiedriskās (ne lauksaimniecībā izmantojamās) teritorijas, privāto māju teritorijas, publiskas sporta pasākumu vietas – golfa laukumi (kur sporta veids aizņem lielas teritorijas), parki, citi apstādījumi. 	16 (katram inspektoram viena pārbaude)	
	<p>No iepriekšējā gada pārbaudēm - saimniecības, kas sniedz AAL lietošanas pakalpojumus (smidzināšana, kodināšana).</p>	16 (katram inspektoram viena pārbaude)	
Paredzētās AAL lietotāju pārbaudes (izvēlas AALUD)	Saimniecības, kurās pārbaudes tiek veiktas kopā ar AALUD. Katrā ceturksnī piecas pārbaudes, sākot ar 2. ceturksni.	15	
Operatīvās pārbaudes	Kopā operatīvās pārbaudes	200	156 (t.sk., paredzēto pārbaudžu ietvaros)
	<p>Pārbaudes veic:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uz iegūtas informācijas pamata par iespējamu neatbilstību; - ja saimniecībai ir nepieciešams atzīt citas valsts AAL lietošanas iekārtas pārbaudi, bet nevar nodrošināt dokumentāciju (pirkuma dokuments utt.). Pārbaudi veic, pamatojoties uz AALUD norādījumiem; - ja ir situācijas, kad pieņemts negatīvs lēmums attiecībā uz AAL lietošanu (AAL svītrots no 	200	Konkrēts paraugu skaits nav nosakāms, tā ir daļa no kopējā paraugu skaita paredzēto un operatīvo pārbaudžu ietvaros (156)

	reģistra un ir informācija par atlikumiem, analizēts AAL sastāvs, konstatēta neatbilstība utt.); - uz iegūtas operatīvas informācijas pamata par nepareizu AAL lietošanu, veicot citas pārbaudes; - uz saņemto ziņojumu pamata; - citos iepriekš neminētos gadījumos.		
AAL lietotāju pārbaudes darbīgo vielu glifosātu saturošo AAL lietojuma kontrolei	Kopā AAL lietotāju pārbaudes darbīgo vielu glifosātu saturošo AAL lietojuma kontrolei	100	100
	Paraugu ņemšana no graudaugiem, rapša, griķiem un citiem kultūraugiem saimniecībās, kur glifosātu saturošs AAL ir lietots pirms ražas novākšanas.	50	50
	Paraugu ņemšana no graudaugiem, rapša, griķiem un citiem kultūraugiem saimniecībās, kur ir iegādāts vai lietots glifosātu saturošs AAL, vai ir aizdomas par tāda AAL lietošanu.	50	50
AAL savstarpējās atbilstības obligāto pārvaldības prasību pārbaudes	Katrai saimniecībai, kurai ir paredzētā pārbaude, labākais pārbaudē veikšanas laiks ir tas laiks, kad, saimniecībā dominējošajam kultūraugam ir periods, kad visvairāk var parādīties kaitīgie organismi un kuru ierobežošanai saimniecība iespējams ir pieņēmusi lēmumu lietot AAL (9. tabula). Pārbaudes jāpabeidz līdz pārbaudes gada 1. oktobrim.		
	Kopā AAL savstarpējās atbilstības obligāto pārvaldības prasību pārbaudes	280	10
	Saimniecības savstarpējās atbilstības prasību pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātiem kritērijiem atlasa Vispārējās uzraudzības daļa, pamatojoties uz kārtējā gada rīkojumu par kārtību personu atlasei savstarpējās atbilstības pārvaldības prasību izpildes pārbaudēm.	279	10
	Saimniecības, kurām 2020. gadā izteikts brīdinājums par savstarpējās atbilstības prasību neievērošanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu lietošanu.	1	

Mazināti augu aizsardzības līdzekļu radītie riski un ietekme uz cilvēku veselību un vidi, lietojot vidi saudzējošo integrēto augu aizsardzības sistēmu

7.2.2. AAL lietošanas kontrole īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (turpmāk – ĪADT)

7. tabula

Atlases kritēriji	Plānotais pārbaudē skaits	Plānotais paraugu skaits
Kopā AAL lietošanas kontrole ĪADT	200	Nepieciešamības gadījumā ņemt paraugu 7.1.4. plāna pozīcijas noteikto paraugu ietvaros
Saimniecības, kuras atrodas tajās ĪADT, kurās noteikti ierobežojumi attiecībā uz AAL lietošanu.	45	
Saimniecības, kuras atrodas ĪADT.	155	

7.2.3. Monitorings AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē

8. tabula

Atlases kritēriji	Plānotais pārbauzu skaits	Plānotais ūdens paraugu skaits
Objekti, kuros veic monitoringu AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē. Sarakstu ar objektiem sagatavo AALUD sadarbībā ar reģionālajām nodaļām.	30	30

Saimniecību atlasīti pēc jebkura kritērija pārbaudēm veic tā, lai:

- atlasītajā saimniecību kopā saimniecības būtu pārstāvētas pēc iespējami dažādiem atlases kritērijiem;
- saimniecībā nebūtu vispār bijusi pārbaude AAL lietošanas jomā vai arī pēdējo trīs gadu laikā;
- saimniecības atrašanās vieta būtu pēc iespējas tuvāk inspektora atrašanās vietai.

Veicot pārbaudes, īpašu uzmanību pievērš AAL:

- kuri svītroti no reģistra, to izlietošanas beigu termiņam;
- kuriem pārvērtēšanas procesā apstiprinātas izmaiņas iepriekš reģistrēto AAL lietojumā, un kuri jālieto saskaņā ar jauno lietojumu;
- kuriem noteikti lietošanas ierobežojumi attiecībā uz darbīgo vielu;
- kuriem izsniegtas atļaujas mazajam lietojumam – darbības jomas paplašināšana veikta saskaņā ar Regulas (EK) 1107/2009 51. pantu – atļaujas;
- ierobežojumiem attiecībā uz virszemes ūdensobjektiem;
- kuru lietojumā, lai aizsargātu izdīgušus vai neizdīgušus kultūraugus un citus ar lietojumu nesaistītos uzdīgušus vai neuzdīgušus augus, ir jāievēro aizsargjosla līdz blakus laukam un/vai lauksaimniecībā neizmantojamai zemei;
- lietošanai, kuru darbīgā viela ir glifosāts.

Lai pārliecinātos par AAL pareizu lietošanu, nepieciešamības gadījumā ņem augu vai augu produktu paraugus. Visu veidu AAL pārbaudēs iegūst informāciju par AAL, kas satur darbīgo vielu glifosātu. Pārbaudes veic, kad pārbaudāmās teritorijas kultūraugiem ir aktīvākais AAL lietošanas laiks (9. tabula).

Informācija par:

- Latvijā reģistrētajiem AAL informācija pieejama Dienesta tīmekļvietnē > Reģistri > Augu aizsardzība > AAL saraksts;
- izmaiņām izplatīšanā un lietošanā pieejama KUVIS sadaļā: AAD > AALR > AAL inspektoru faili > citi dokumenti.

Optimālais pārbauzu veikšanas laiks atkarībā no kultūraugiem

9. tabula

Kultūrauga nosaukums	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ziemas rapsis					X			X	X			
Vasaras rapsis					X							
Lauka pupas					X	X						
Zirņi					X	X						
Zemenes						X						
Ziemas rapsis									X			
Sīpolaugi						X						

Griķi									X				
Kartupeļi						X	X						
Burkāni						X							
Kāposti						X							
Augļu koki un ogulāji							X	X					
Vasarāju graudaugi					X	X							
Ziemāju graudaugi					X	X							

Augu aizsardzības jomas pārbažu veikšanas optimālais laiks

10. tabula

Pārbaudes veids		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
AAL izplatīšana	Operatīvā pārbaude izplatīšanas vietā, kur atrodas AAL, kuru marķējumā ir norādīta noteikta uzglabāšanas temperatūra, ja āra temperatūra ir pazemināta	X	X									X	X
	Izplatīšanas vietas atbilstības pārbaudes pie komersantiem, kas vēlas saņemt speciālo atļauju (licenci)	X	X	X	X	X				X	X		
	AAL marķējuma pārbaudes		X	X	X	X				X			
	AAL kam beidzies derīguma termiņš, paraugu ņemšana	X	X	X	X	X						X	X
	AAL paraugu ņemšana kvalitātes pārbaudei			X	X	X				X			
	AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību pārbaude			X	X	X				X	X		
AAL lietošana	AAL lietošanas normatīvo aktu prasību pārbaudes				X	X	X	X	X	X	X	X	X
	Augu aizsardzības jomas savstarpējās atbilstības obligātās pārvaldības prasību pārbaudes					X	X	X	X	X			
	Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas pārbaudes (pie personām, kas saņem maksājumus, piedalās programmā "Skolas auglis" vai marķē produkciju ar "Zaļo karotīti", vai citos gadījumos)		X	X	X	X	X	X	X	X			
Augu un augu produktu paraugu ņemšana	Rapša, graudaugu un griķu paraugu ņemšana AAL darbīgās vielas glifosāta atliekvielu pārbaudei laikā pirms ražas novākšanas							X	X	X			
	Citos gadījumos ņemamie augu un augu produktu paraugi					X	X	X	X	X			
	Augu un augu produktu paraugi no personām, kas ir Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā		X	X	X	X	X	X	X				

	saskaņā ar dienestā apstiprinātiem kritērijiem												
Monitorin gs	Monitorings AAL atliekvielu noteikšanai ūdenī un vidē			X	X	X	X	X	X	X			

X - Pārbaudes veida aktīvākais veikšanas laiks

7.1.5. AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes

11. tabula

Pārbažu sadalījums	Atlases kritēriji, pārbažu apraksts	Plānotais pārbažu skaits
Kopā AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes		232
AAL izplatīšanas vietu atbilstības pārbaudes licences saņemšanai	Pārbaudes veic, pamatojoties uz AALUD informāciju, kas tiek nosūtīta, ja ir saņemts pieteikums no komersanta speciālās atļaujas (licences) saņemšanai. Plānojot pārbažu skaitu, ņem vērā pēdējos trīs gadus.	15
AAL marķējuma teksta atbilstības pārbaudes	Kopā AAL marķējuma teksta atbilstības pārbaudes	35
	AALUD veidojot pārbaudāmo AAL marķējuma teksta sarakstu, ņem vērā uz risku balstītus kritērijus. Katrs Latgales reģionālās nodaļas inspektors izvēlas vienu AAL marķējuma teksta pārbaudi. Pārējie reģionālo nodaļu inspektori izvēlas pa divām AAL marķējuma teksta pārbaudēm no AAL, kas ir ievietoti internetvietnes tabulā.	29
	AALUD nozīmē marķējuma teksta pārbaudes, kuru nepieciešamību nosaka informācija: - kas iegūta no komersantu iesniegtiem sertifikātiem VAAD (kuri iesniegti VAAD septiņas dienas pēc ieviešanas valstī); - iegūta citādi.	6
AAL licencēto tirdzniecības vietu pārbaudes	Kopā AAL licencēto tirdzniecības vietu pārbaudes:	152
	Pārbaudes veic tirdzniecības vietā, kur pastāv iespēja, ka AAL var tikt uzglabāts pie pazeminātas vai paaugstinātas gaisa temperatūras, kas var negatīvi ietekmēt AAL kvalitāti (ziemas un vasaras periodā, vismaz trīs pārbaudes reģionā). Pārbaudes ir obligātas, ja iestājas minētie nosacījumi.	20
	Pārbaudes pie 1., 2., 3. reģistrācijas klases AAL ievēdējiem – izplatītājiem veic: - pirmajā pusgadā pie visiem ievēdējiem – izplatītājiem (vēlams veikt no februāra vidus līdz maija vidum); - otrajā pusgadā pie tiem ievēdējiem – izplatītājiem, ko norādījusi AALUD (vēlams veikt no septembra vidus līdz novembra vidum).	132
	Pārbažu laikā inspektori pārbauda situāciju ar AAL, kuriem 2020. gadā inspektori piedalījās parauga paņemšanā, bet komersanti par tiem neiesniedza iesniegumu AALUD, lai saņemtu lēmumu par tālāko rīcību ar šiem AAL. Informāciju sniedz AALUD.	
	Pārbaudes veic pie tiem izplatītājiem, kuri iepriekšējā gadā ir saņēmuši speciālās atļaujas (licences).	
Pārbaudes veic tajās AAL izplatīšanas vietās, kurām iepriekšējā gadā nav bijusi pārbaude.		

	Pārbaudes veic pie 1., 2., 3. reģistrācijas klases AAL izplatītājiem, kuriem iepriekšējā gadā ir konstatēti maznozīmīgi un būtiski pārkāpumi. Pārbaudi plāno veikt tajā laikā, kad iespējams pārbaudīt iepriekšējā gadā konstatēto neatbilstību novēršanu.	
Komersantu iesniegto pārskatu par gala lietotājiem izplatītajiem AAL apjomiem pārbaudes	Pārbaudes veic pie trīs AAL izplatītājiem, katras reģionālās nodaļas teritorijā "Pārskata par iepriekšējā gadā izplatītiem AAL" pārbaudei. Trešajā ceturksnī sarakstu iedod AALUD.	15 (katram inspektoram viena pārbaude)
Operatīvās pārbaudes	Pārbaudes veic AAL izplatīšanas vietās, kuras saņēmušas speciālas atļaujas (licences), ja: - ir aizdomas, ka vieta, kurai ir izsniegta speciālā atļauja (licence), kādu laiku nav nodarbojusies ar AAL izplatīšanu, bet ir atsākusi to darīt; - ir situācijas, kad pieņemts negatīvs lēmums attiecībā uz AAL izplatīšanu; - AALUD nozīmētas pārbaudes, kuru nepieciešamību nosaka informācija: - kas iegūta no komersantu iesniegtiem sertifikātiem dienestā (kuri iesniegti dienestā septiņas dienas pēc ieviešanas valstī) vai iegūta citādi; - un citos neminētos gadījumos.	15

7.1.6. AAL, kam beidzies derīguma termiņš, paraugu ņemšana

12. tabula

Atlases kritēriji, pārbaucēju apraksts	Plānotais paraugu skaits
AAL paraugu ņemšanu, kuriem beidzies derīguma termiņš, plāno, ņemot vērā vidējo paraugu skaitu par iepriekšējiem trīs gadiem. AALUD sagatavo tabulu par AAL paraugiem, kam beidzies derīguma termiņš, kuru ņemšanā inspektori ir piedalījušies. Tabulu ievieto <i>Google</i> tīmekļvietnē. Inspektors par katru noņemto paraugu nekavējoties ieraksta informāciju tīmekļvietnes tabulā	275

7.1.7. AAL darbīgo vielu paraugu ņemšana to reģistrācijas nosacījumu atbilstības pārbaudei (AAL kvalitātes laboratoriskā testēšana)

13. tabula

Atlases kritēriji, pārbaucēju apraksts	Plānotais paraugu skaits
Pārbaudes veic AAL izplatīšanas vietās, kuras saņēmušas speciālās atļaujas (licences) un jebkurā citā vietā, par kuru ir saņemta informācija par iespējamu neatbilstību. Internetvietnē saskaņā ar kritērijiem norādīti AAL, kas jāņem kvalitātes kontrolei. Inspektors ņem paraugus no tiem AAL, kas paredzēti plānā, ņemot vērā, ka AAL: - iepakojuma lielums nedrīkst būt lielāks par pieciem vai desmit litriem vai kilogramiem; - derīguma termiņš nebeidzas plāna gadā; - partijas lielums – vismaz 50 iepakojumi (var būt izņēmumi); - paraugu ņem no jebkuras izplatīšanas vietas vai citas vietas, kur konstatēta AAL neatbilstība normatīvo aktu prasībām. Cenšas neņemt paraugus no:	14

- tādiem AAL, kas ir nelielos apjomos un kas kaitīgo organismu ierobežošanai ir jālieto tūlīt vai tuvākajā laikā; - tādas AAL partijas, no kuras paraugs jau ir paņemts.	
---	--

Mazināti augu aizsardzības līdzekļu radītie riski un ietekme uz cilvēku veselību un vidi, lietojot vidi saudzējošo integrēto augu aizsardzības sistēmu

7.2.1. Nelegālo augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas un lietošanas novēršana Latvijā (tirgus pārbaudes)

14. tabula

Atlases kritēriji, pārbaucēju apraksts	Plānotais pārbaucēju skaits	Plānotais paraugu skaits
Operatīvās pārbaudes ārpus vietām, kurām nav speciālā atļauja (licence), ar mērķi, lai novērstu nelegālo AAL izplatīšanu un lietošanu Latvijā. Veic tirgos, saimniecībās, būvmateriālu, lauksaimniecības preču veikalos, un citur, piemēram, - izstādēs; - veterinārajās aptiekās; - jebkurā citā vietā, kur ir aizdomas par iespējamu normatīvo aktu prasību neievērošanu.	45	9

Informāciju par izplatīšanas vietām, kas saņēmušas speciālās atļaujas (licences), var iegūt:

- dienesta tīmekļvietnē > Reģistri > Licencēto augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas vietu saraksts;
- KUVIS licencēto augu aizsardzības līdzekļu izplatīšanas vietu sarakstu sava reģiona robežās iespējams atlasīt sadaļā: AAD > AALA > AAL licenču gada situācijas atskaite.

Informācija par:

- Latvijā reģistrētajiem AAL pieejama dienesta tīmekļvietnē > Reģistri > Augu aizsardzība > AAL saraksts;
- izmaiņām izplatīšanā un lietošanā pieejama KUVIS sadaļā: AAD > AALR > AAL inspektoru faili > citi dokumenti. Lai atlasītu jaunāko informāciju par kārtējo gadu, ir jānorāda gads, par kuru nepieciešams iegūt informāciju (datums, kuru nevar izmainīt, netraucē meklēšanai).

Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites un mēslošanas līdzekļu lietošanas kontrole un uzraudzība

7.4.1. Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites vietu pārbaudes (100 pārbaudes)

Gada laikā reģionālās nodaļas teritorijā jāpārbauda:

1. uzņēmumi, kuri 2020. gadā pirmo reizi reģistrējuši, pieteikuši uzskaitē vai iekļāvuši paziņoto mēslošanas līdzekļu (turpmāk arī – ML) un substrātu (turpmāk arī – SB) sarakstā kādu ML vai SB (jauni uzņēmumi, kas ir atbildīgi par ML laišanu aprītē);
2. uzņēmumi, kuros iepriekšējā gadā konstatēti būtiski un maznozīmīgi pārkāpumi;
3. kaļķošanas materiālu – kurtuvju pelnu ražotāji, kuru reģistrētajiem pelniem 2020. gadā bija konstatētas kvalitātes neatbilstības;
4. ML un SB ražošanas, iepakopšanas (pārpakošanas) un vairumtirdzniecības vietas, kurās pēdējo divu gadu laikā nav veiktas pārbaudes;

5. ne mazāk kā četras mazumtirdzniecības vietas, kurās tiek tirgoti ML – sprāgstvielu prekursori (saskaņā ar tirgotāju iesniegumiem, skatīt Agroķīmijas departamenta nosūtīto tīmekļvietnes *Google* dokumentu);
6. divas tirdzniecības vietas, kas izvietotas tirgus teritorijās un kurās pēdējo divu gadu laikā nav veiktas pārbaudes;
7. tirdzniecības vietas, ja par tām dienestā ir saņemta sūdzība (operatīvā pārbaude).

Veicot pārbaudi pie personas, kas ir atbildīga par ML laišanu aprītē, pārbauda ML un SB marķējuma teksta atbilstību **reģistrācijai** vai **atzīšanai** iesniegtajam tekstam.

ML un SB aprites vietu plānveida pārbaudes pabeidz līdz 1. decembrim.

Optimālais pārbažu veikšanas laiks – 15. tabulā.

7.4.2. Mēslošanas līdzekļu un substrātu kontroles paraugu ņemšana (80 paraugi)

ML un SB kontroles paraugu ņemšanu veic **vienlaicīgi ar aprites vietas pārbaudi. Plānveida paraugu ņemšanu beidz līdz 1. decembrim.**

Paraugus ņem pie personas, kas ir **atbildīga par konkrētā ML vai SB laišanu aprītē** (ražotājs, ievēdējs, iepakotājs). Izņēmums – ja ML un SB ir reģistrējis, pieteicis uzskaitē vai iekļāvis paziņoto ML un SB sarakstā ārvalstu ražotājs - paraugu ņem pie tirgotāja.

ML un SB paraugu ņem, pirmkārt, saskaņā ar šādiem riska kritērijiem:

1. kaļķošanas materiāli:
  - a) kurtuvju pelni, kuri reģistrēti 2020. gadā;
  - b) kurtuvju pelni, kuriem 2020. gadā bija konstatētas kvalitātes neatbilstības;
  - c) kurtuvju pelni, kuriem paraugi nav ņemti pēdējos divos gados;
2. 2020. gadā KUVIS mēslošanas līdzekļu valsts reģistrā vai paziņoto mēslošanas līdzekļu sarakstā iekļautie organiskie un oragnominerālie ML un SB, pirmkārt dzīvnieku izcelsmes izejvielas saturošie un kuriem nav ņemti paraugi pēdējos divos gados;
3. pamatojoties uz reģionālajā nodaļā saņemtu sūdzību par iespējamo ML kvalitātes neatbilstību deklarētajai kvalitātei.

Pārējos ML un SB paraugus ņem pie personām, kas ir atbildīgas par ML un SB laišanu aprītē – pie reģionālās nodaļas teritorijā esošajiem ML un SB ražotājiem, ievēdēju tirdzniecības vietās un pie iepakotājiem, ievērojot šādus principus:

- proporcionalitātes principu starp uzņēmumiem;
- konkrētajam uzņēmumam vai ML un SB paraugs nav ņemts iepriekšējā gadā.

7.4.3. Mēslošanas līdzekļu lietošanas un tās dokumentācijas uzraudzība īpaši jutīgajās teritorijās savstarpējās atbilstības pārvaldības prasību ietvaros (80 pārbaudes)

Pārbaudes veic pie personām (Lauku atbalsta dienesta klientiem):

- kas ir atlasītas savstarpējās atbilstības pārvaldības prasību ievērošanas pārbaudēm saskaņā ar dienestā apstiprinātiem kritērijiem;
- kurām iepriekšējā gadā SA pārbaudēs ir konstatētas maznozīmīgas neatbilstības.

Savstarpējās atbilstības pārvaldības prasību ievērošanas pārbaudes **pabeidz līdz 1. oktobrim.**

Optimālais pārbažu veikšanas laiks norādīts 15. tabulā.

7.4.4. Mēslošanas līdzekļu lietošanas pārbaudes, pamatojoties uz personu iesniegumiem (45 operatīvās pārbaudes)

Pārbaudes veic visu gadu – pamatojoties uz personu sūdzībām par normatīvo aktu prasību neievērošanu lietojot ML.

Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība, lai novērstu lauksaimnieciskās darbības izraisītu ūdens, augsnes un gaisa piesārņojumu

7.5.1. Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība (70 pārbaudes)

Saskaņā ar reģionālo nodaļu gada plānu pārbaudes veic saimniecībās, kurās:

- iepriekšējā gadā, pamatojoties uz sūdzībām, konstatēti būtiskie pārkāpumi kūtsmēslu izmantošanā;
- saimniecībās, kurās iepriekšējā gadā nav veikta pārbaude, atlasot pēc lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma DV/ha, virzienā no lielākā blīvuma uz mazāko (atlasī veic Vispārēja uzraudzības daļa).

Mēslošanas līdzekļu lietošanas pārbaudes **pabeidz līdz 1. decembrim.**

Optimālais pārbažu veikšanas laiks norādīts 15. tabulā.

Optimālais pārbažu veikšanas laiks ML uzraudzības jomā

15. tabula

Pārbaudes veids		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ML un SB aprites vietas pārbaudes un paraugu ņemšana	(7.4.1.) ML un SB aprites vietu pārbaudes			X	X	X	X	X	X	X	X	X	
	(7.4.2.) ML un SB kontroles paraugu ņemšana			X	X	X	X	X	X	X	X	X	
ML lietošanas pārbaudes	(7.4.3.) ML lietošanas un tās dokumentācijas uzraudzība ĪJT savstarpējās atbilstības obligāto pārvaldības prasību ietvaros		X	X			X	X	X	X			
	(7.4.4.) ML lietošanas pārbaudes, pamatojoties uz personu iesniegumiem (operatīvās pārbaudes)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	(7.5.1) ML lietošanas uzraudzība, lai novērstu lauksaimnieciskās darbības izraisītu ūdens, augsnes un gaisa piesārņojumu			X	X	X	X	X	X	X	X	X	

Patērētājs nodrošināts ar kvalitatīvu sēklu pavairošanai, un tiek ievērotas selekcionāru tiesības

Starptautiskajām prasībām atbilstošas sēklu sertifikācijas sistēmas nodrošināšana

8.1.6. Sēklu aprites uzraudzība (20 operatīvās pārbaudes)

Pārbaudes nepieciešamības izvērtēšanas risks – ir saņemta sūdzība vai informācija par neatbilstošu sēklu tirdzniecības procesa veikšanu (dīgļspējas termiņi, informācija uz iesaiņojuma, vaļēju, nesaiņotu sēklu tirdzniecība).

8.1.7. Nelielo ES sēklu saiņojumu saiņotāju un lopbarības augu maisījumu sagatavotāju darbības uzraudzība (15 pārbaudes)

Pārbauda reģionā reģistrēto lopbarības augu maisījumu sagatavotāju un dārzenų sēklu saiņotāju darbību.

Bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana, tai skaitā, ģenētiski modificēto organismu nenonākšana apkārtējā vidē (GMO uzraudzība)

8.2.1. ĢMO uzraudzības nodrošināšana (40 pārbaudes, 40 paraugi)

Inspektora rīcība, veicot pārbaudi:

- Apzināt kukurūzas (*Zea mays L.*), rapša (*Brassica napus L.*) un soja (*Glycine max*) izplatītājus, galvenokārt vairumtirgotājus.
Pēc dienesta rīcībā (KUVIS) esošās informācijas pakalpojumus iepriekš minētajām sugām pēdējo trīs gadu laikā ir saņēmušas:
  - Kukurūzai: Agrochema, Baltic Agro (10022), BGGs serviss, Dotnuva Baltic (21075), Elagro Trade (30160), Latvijas šķirnes sēklas (10001), Scandagra Latvia (30159), VAKS (42127);
  - Sojai: UPESKALNI AB (33017), SAKTAS ZS (42049), RUBUĻI (38075), RIEKSTIŅI (45010), Linas Agro (30155), Lācīši (44001), Joži, Baltic Agro, AT-PŪTAS Z;
  - Rapsim: Agrochema (39120), ARTIS JP (34100), Baltic Agro (10022), Dotnuva Baltic (21075), DRĪDGERA ZEMES, Elagro Trade (30160), Krastmaļi (34006), LATRAPs (30112), Linas Agro (30155), Saldus AGRO, Scandagra Latvia (30159).

Paraugu ņemšanas vietu izvēlei izmanto visu pieejamo informāciju (arī sludinājumus portālā www.ss.com)

- Pārbaudi un paraugu ņemšanu veic, pamatojoties uz Ģenētiski modificēto organismu aprites likuma 7. panta 4. un 9. punktu.
- Paraugu lielumi ir saskaņā ar sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumiem attiecīgajām sugām kvalitatīvo īpašību novērtēšanai. Paraugus nogādā Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūta “BIOR” laboratorijā.

Ēnu ekonomikas apkarošana

Visās dienesta uzraudzības un kontroles jomās jāpievērš uzmanība iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem, kas saistīti ar nelegālu tirdzniecību, nodokļu nemaksāšanu, negodīgu komercpraksi, par šādiem gadījumiem informējot direktora vietnieku (galveno inspektoru).

Iespējamie pārkāpumi AAL tirdzniecības jomā:

- Latvijā neregistrēto vai nelegālo AAL tirdzniecība. Jāseko līdzi informācijai vietējos laikrakstos, interneta sludinājumu portālos par AAL piedāvājumiem, informācijai no lauksaimniekiem par AAL piedāvājumiem par neadekvāti zemām cenām, vai, piemēram, informācijai, ka AAL tiek piegādāti uz saimniecību no Lietuvas par daudz zemākām cenām. Veicot AAL lietošanas pārbaudes, jāpievērš uzmanība izmantotajam AAL iepakojumam, vai nav Latvijā neregistrētu AAL iepakojumu, pēc iespējas noskaidrojot to izcelsmi.
- AAL tirdzniecība bez licences.

Iespējamie pārkāpumi augu karantīnas jomā:

- Nepareizi norādīta produkta izcelsme, pavadzīmēs norādīta viena izcelsme, savukārt informācija etiķetē pie produkta tirdzniecības vietā norādīta cita (piemēram, citu valstu produkts tiek norādīts kā Latvijas produkts).

Iespējamie pārkāpumi sēklu jomā:

- Tiek tirgotas Latvijas vai ES kopējā dārzeņu šķirņu katalogā neiekļautu šķirņu sēklas.

Iespējamie ML un substrātu tirdzniecības pārkāpumi:

- Laikrakstos un interneta sludinājumu portālos tirdzniecībai tiek piedāvāti ML un SB, kas nav reģistrēti vai kuriem nav izsniegta atļauja tirdzniecībai, tie nav pieteikti uzskaitē kā EK mēslošanas līdzekļi vai nav iekļauti paziņoto ML un SB sarakstā.

Direktora vietnieka (galvenā inspektora) p.i.

V. Ezers